

PÄÄTÖS

Nro 33/2017/1

Dnro LSSAVI/765/2016

Annettu julkipanon jälkeen

28.3.2017

ASIA Selkänevan turvetuotannon ympäristölupa, Alavus

HAKIJA Prinkkilä Oy
Salonkyläntie 592
63610 Alavus

HAKEMUS Prinkkilä Oy on 12.2.2016 aluehallintovirastoon saapuneella ja sittemmin täydentämällään hakemuksella pyytänyt ympäristölupaa Selkänevan 51 ha:n suuruisen uuden alueen turvetuotantoon Alavuden kaupungissa.

Lisäksi hakija on pyytänyt lupaa kuivatusvesien johtamiseen laskuojan kautta Heininevanpuroon ja edelleen metsäpurojen ja -lampien kautta Perännejärveen.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7 d) mukaan luvanvaraista toimintaa on turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus. Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 2 momentin 7 c) kohdan nojalla aluehallintovirasto on toimivaltainen viranomaisen turvetuotantoa koskevassa asiassa.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Toimintaa koskevat luvat, lausunnot, sopimukset ja alueen kaavoitustilanne

Selkänevan turvetuotantoalue on uusi tuotantoalue, eikä sillä ole aikaisempia vesioikeuden, ympäristölupaviraston tai kunnan myöntämiä lupia. Alueelle on haettu lupaa 15.3.2010, mutta Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on hylännyt hakemuksen riittämättömän vesienkäsittelyn, vesistön pilaantumisvaaran ja melu- ja pölypäästöistä aiheutuvien haittojen takia (päätös nro 142/211/1, Dnro LSSAVI/242/04.08/2010). Hakemuksen mukaan vedet olisi johdettu tuotantoalueelta laskuojaa pitkin Yläiseen Mustalampeen eli päinvastaiseen suuntaan kuin nyt käsiteltävänä olevassa hakemuksessa.

Suunniteltu tuotantoalue sijoittuu hakijan omistamille tiloille Selkäneva RN:o 67:23 sekä hakijan tilasta Kortesmäki RN:o 67:8 vuokraamalle noin

10 ha:n alalle. Vuokrattu alue on vuokralla 31.12.2030 asti. Selkäneva sijaitsee n. 6,5 km Ähtärin keskustasta länteen.

Selkänevan alueella ei ole asema- tai yleiskaavaa. Perännejärvellä ja sen ranta-alueilla on voimassa Perännejärven rantaosayleiskaava. Ympäristöministeriön 23.5.2005 vahvistamassa maakuntakaavassa ei ole Selkänevaa tai sen lähivaikutusaluetta koskevia merkintöjä. Tuotantosuunnitelman mukaan Selkänevan kuivatusvedet johdetaan vesienkäsittelyn jälkeen Kokemäenjoen vesistöalueen Peränteen (35.424) valuma-alueelle. Maakuntakaavaselosteen mukaan alueen osalta sovelletaan suunnittelumääräystä I, joka koskee koko maakuntaa: "Turvetuotantovyöhykkeen käytön suunnittelussa on otettava huomioon luonnonsuojelualueet sekä valtioneuvoston hyväksymät suojeluohjelmat ja -päätökset (LSL 77 §) sekä Natura 2000 -verkosto. Turvetuotantoalueita perustettaessa tuotantoalueista tehdään asianmukaiset lupahakemukset lainsäädännön edellyttämine ympäristövaikutusten arviointeineen ao. ympäristölupaviranomaisten käsiteltäväksi."

Toiminta

Yleiskuvaus toiminnasta

Selkänevan suunniteltu turvetuotantoalue muodostuu kahdesta tuotantolohkosta, joiden koko on yhteensä 51 ha. Lohkojen pinta-alat ovat 20,3 ha ja 30,4 ha. Pinta-alaan sisältyvät laskeutusallasalue 1,3 ha ja auma-alueet 2,9 ha. Auma-alueiden pohjia ei tuoteta. Pintavalutuskentän koko on 2,6 ha.

Toiminta, joka käsittää kuntoonpano-, tuotanto- ja jälkihoitovaiheen, aloitetaan ympäristöluvan täytäntöönpanokelpoiseksi tulemisen jälkeen. Kuntoonpanovaihe kestää 1–3 vuotta muun muassa sääolosuhteista riippuen. Tuotantovaihe Selkänevalla kestää arviolta 20 vuotta. Tämän jälkeen alue siirtyy jälkihoitovaiheeseen ja sitä seuraavaan uuteen käyttömuotoon.

Alueella tuotetaan jyrsin- ja palaturvetta mekaanisesti energiakäyttöön ja ympäristön hoitoon. Keräilyä edeltävät työvaiheet ovat jyrsinä, kääntäminen sekä karheaminen. Vuosittain tuotetaan turvetta noin 24 000 m³ (470 m³/ha). Alueella on tuotantokelpoista turvetta yhteensä noin 480 000 m³. Energiaturve toimitetaan joko Seinäjoelle tai Jyväskylään. Ympäristöturve toimitetaan lähiympäristöön kompostointiin, kuivikkeeksi, lietteen imetykseen ja maan parannukseen.

Turvetuotannon loputtua alue siistitään ja tarpeettomat rakenteet ja rakennelmat poistetaan alueelta. Mikäli tuotannosta poistuu muun maankäytön kannalta tarkoituksenmukaisia kokonaisuuksia muodostavia osa-alueita, toimenpiteet ovat samat. Alueet pyritään kunnostamaan jälkikäyttöön mahdollisimman pian ja rajataan pois tuotantoalueista. Tuotannosta poistuneiden alueiden vedet johdetaan alapuoliseen vesistöön vesiensuojelurakenteiden kautta viranomaisten määräämän ajan. Turvetuotannon päättymisen jälkeen alueen ensisijainen käyttömuoto on metsittäminen ja toissijainen käyttömuoto alueen muuttaminen lintujärveksi. Yksityiskohtaisen

suunnitelma jälkikäytöstä esitetään, kun turvetuotanto alueella on päättymässä.

Vesien käsittely ja päästöt vesistöön

Vesienkäsittelymenetelmänä turvetuotantoalueella on sarkaojat lietteenpidättimiseen, kaksi laskeutusallasta ja pumppausallas sekä ympärivuotisesti toimiva pintavalutuskenttä. Tuotantoalue ympäröidään eristysojilla. Laskeuojaa voidaan joutua perkaamaan sen alkupäästä enintään noin 100 m:n matkalta. Hakija sopii asiasta maanomistajan kanssa ennen töiden aloittamista.

Pintavalutuskentän pinta-ala on 2,6 ha ja kokonaisvaluma-alue on 54,3 ha. Kentän pinta-ala on 4,8 % valuma-alueestaan. Pintavalutuskentän alue on ojitettua suota, jossa on puusto tallella. Ojat eivät ulotu kivennäismaahan. Nykyisiin ojiin tehdään kivennäismaasta ojakatkoja ohivirtauksien ehkäisemiseksi. Turvepaksuus pintavalutuskentällä on kauttaaltaan vähintään 1,5 metriä.

Selkänevan turvetuotantoalueelle arvioidut kuntoonpanovaiheen ja tuotantovaiheen bruttovuosipäästöt perustuvat Vapon Länsi-Suomen alueen pintavalutuskentällisten kuntoonpano- ja tuotantovaiheen turvesoiden keskimääräisiin ominaispäästöihin:

	kiintoaine kg/a	kok.P kg/a	kok.N kg/a	COD _{Mn} kg/a
1. ojitusvuosi	2 300	27	510	19 000
seuraavat kuntoonpanovuodet	1 500	18	340	13 000
tuotantovaihe	1 500	13	410	10 000

Luvassa määrättäväksi pintavalutuskentän puhdistustehovaatimukseksi hakija esittää kiintoaineelle 40 %, kokonaisfosforille 30 % ja kokonaistypelle 20 %.

Pöly, melu ja liikenne

Turvetuotannon päästöt ilmaan ovat lähinnä tuotannon ja lastauksen aikaista turpeen pölyämistä sekä tuotannon ja kuljetuksen aiheuttamia pako-kaasupäästöjä. Pölynmuodostus ajoittuu pääasiallisesti kesän tuotantokaudelle. Siihen ja pölyn leviämiseen vaikuttavat turpeen maatuneisuusaste ja kosteus, tuotantomenetelmä ja sääoloista erityisesti tuulen nopeus. Nykyaikaisella toisioerottimella varustetulla imuvaunulla ja mekaanisella kokoojavaunulla pölyäminen on melko vähäistä myös kuormausvaiheessa. Selkänevalla keruu tehdään mekaanisesti.

Turvetuotannosta syntyy melua turpeen kuljetuksista käyttöpaikoille sekä itse tuotannon aikana eri työvaiheista riippuen. Turvekoneiden aiheutta-

maa melua voi syntyä ympäri vuorokauden työvaiheista, tuotantomenetelmistä ja säästä riippuen.

Korkea ja tiheä kasvillisuus sekä puusto vaimentavat pölyn tavoin myös melua tehokkaasti. Turvetuotantoalueiden melututkimustuloksien perusteella avomaastossa melutasot voivat ylittyä meluisimmilla työvaiheilla hetkellisesti 500 m etäisyydellä, mutta puuston on todettu vaimentavan ääntä, niin että meluvaikutus jää 100–200 metriin.

Selkänevalta nostettava energiaturve toimitetaan joko Seinäjoelle tai Jyväskylään. Turve kuljetetaan Kettumäentietä pitkin etelään Liesjärventielle ja edelleen kantatien 68 kautta Ähtäriin. Selkänevan turvetta toimitetaan asiakkaille ympäri vuoden. Vuotuisen tuotantotavoitteen mukaan arvioituna turpeen toimitus merkitsee noin 200 rekka-auton ajosuoritetta vuosittain. Turvekuljetuksiin tarvittava ajomäärä ei tuo merkittävää lisää teiden liikennemääriin.

Toiminnassa käytettävät traktorit tuodaan työmaalle keväällä ja viedään syksyllä pois. Tuotantokoneet ovat työmaalla pääosin ympäri vuoden. Kunnostuksessa käytettäviä koneita tuodaan työmaalle keskimäärin 2–3 kertaa tuotantokauden aikana. Lisäksi tuotantokaudella on kevyttä liikennettä ja jossakin määrin muuta raskasta liikennettä.

Varastointi ja jätteet

Tuotannossa käytettävät traktorit käyttävät tuotantokauden aikana 60 000 litraa kevyttä polttoainetta. Lisäksi vuosittain käytetään voiteluöljyjä noin 60 litraa ja muita voiteluaineita 25 kg. Tuotantoalueella varastoidaan kerrallaan 1 500–3 000 litraa polttoaineita. Polttoaine varastoidaan irrallisessa ja siirrettävässä farmarisäiliössä varikkoalueella. Tuotannossa muodostuu vuosittain 80 litraa moottori-, vaihteisto- ja voiteluöljyjätettä, alle 20 kg kiinteää öljyjätettä, alle 5 kg paristoja ja akkuja, alle 5 kg metallijätettä, 1 000 kg aumamuovijätettä ja alle 1 m³ sekajätettä. Lisäksi muodostuu pieniä määriä öljynsuodatin- ja voitelupatruunajätettä. Jäteöljyt, muut ongelmajätteet ja sekajäte toimitetaan yrityksen huoltokiinteistölle, jonne järjestetään asianmukaiset säiliöt. Sekajätteen noutaa kunnallinen jätteenkerääjä viikoittain ja jäteöljyt toimitetaan erikseen niille tarkoitettuihin vastaanotto- ja keräysasemiin.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaan koko toiminnan aikana kertyy kantoja ja muuta puutavaraa 300–500 m³, kiviä 300 m³, mineraalimaita 1 100 m³ ja laskeutusaltaiden lietettä 750 m³. Puujätteet käytetään energiana. Kivet upotetaan. Mineraalimaat käytetään nevatien rakentamisen pohja-aineena ja laskeutusaltaiden liete käytetään energiana.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP)

Kuivatusvesien käsittelyyn kuuluvat sarkaojien lietetaskut, sarkaojapidättimet ja padottavalla rakenteella sekä virtaaman säädöllä varustetut kaksi laskeutusallasta sekä 2,6 ha:n pintavalutuskenttä. Lähiseudulta ei löydy

pintavalutuskentäksi soveltuvaa ojittamatonta suoaluetta. Pintavalutuskentän turvepaksuus on koko alalta vähintään 1,5 m. Kuivatusvedet pumpataan pintavalutuskentälle ympärivuotisesti. Hakijan arvion mukaan Selkänevalle suunnitellut vesienkäsittelyrakenteet ovat parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaiset (BAT).

Tuotantoalue, sen ympäristö ja toiminnan vaikutukset ympäristöön

Tuotantoalueen nykytila

Turvetuotantoon ja pintavalutuskentäksi suunnitellut alueet on ojitettu ja puusto on poistettu.

Geologian tutkimuskeskuksen selvityksen (Toivonen 1991) Selkänevan koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,1. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,3 ja muun osan 6,3. Selkänevan turpeista on saravaltaisia 71 % ja rahkavaltaisia 29 %.

Asutus ja maankäyttö

Selkänevan aluetta ympäröivät pääosin kuusimetsät sekä pienet viljelyalueet. Suon itäreunalla on pieni Selkälampi.

Selkänevan tuotantoalueen lähin ympärivuotinen asuinrakennus sijaitsee noin 335 m tuotantoalueesta etelään ja sama kiinteistö on myös lähin turpeen kuljetusreitille sijoittuva asuinkiinteistö. Tuotantoalueen pohjoispäässä lähin vapaa-ajan kiinteistö sijaitsee noin 175 m:n etäisyydellä tuotantoalueesta, ja lisäksi Yläisen Mustalammen läheisyydessä on vapaa-ajan asuntoja noin 500 m etäisyydellä tuotantoalueesta. Selkälammen rannalla on saunamökki noin 85 m:n etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. Melu- ja pölyhaittojen osalta hakija toteaa, että niitä ei voida luotettavasti täysin ehkäistä lähimpien kiinteistöjen osalta. Sekä melu- että pölyhaitat ovat turvetuotannon osalta kuitenkin ajoittaisia ja jäävät hakijan mukaan vähäisiksi ja lyhytaikaisiksi. Haittoja pystytään ehkäisemään mm. eri tuotantovaiheiden ajoituksella sekä käyttämällä tuotantomenetelmiä, jotka aiheuttavat mahdollisimman vähän haittoja.

Hakijan omistuksessa oleva metsä tuotantoalueen eteläpuolella antaa suojaa etenkin lähimmän asuinkiinteistön osalta, ja tällä alueella oleva puusto säilytetään haittojen minimoimiseksi. Hakija asentaa tuotantoalueelle tuulen suunnan ja nopeuden osoittavan kiinteästi asennetun ja rekisteröivän mittarin, jonka avulla tuotanto voidaan ajoittaa sopiviin tuuliolosuhteisiin. Lähimmän asuinkiinteistön ja vapaa-ajankiinteistön omistajien (kiinteistöt 10-409-67-24 ja 10-409-54-101) osalta hakija on liittänyt hakemukseen suostumukset turvetuotannon aloittamiselle Selkänevalla sekä hyväksynyt tuotannosta mahdollisesti aiheutuville ajoittaisille melu- ja pölyhaitoille. Suostumuskirje lähetettiin myös tuotantoalueen pohjoispuolella olevan kiinteistön 10-409-67-6 omistajalle, mutta häntä ei asiassa tavoitettu.

Tuotantoalueen pohjoispuolella on tiheä metsäalue, mikä rajoittaa pölyn kulkeutumista Yläisen Mustalammen rannalla olevalle vapaa-ajanasutukselle. Hakija on tiedustellut tuotantoalueen pohjoispuolella olevien metsätilojen omistajilta metsänkäyttösuunnitelmia. Alueelle on suunniteltu vain normaaleja metsähoidollisia töitä eikä avohakkuuta alueelle ole suunnitteilla.

Pölyhaittoja vähennetään ajoittamalla työt sääennusteiden, tuulen voimakkuuden ja suunnan mukaan. Tuotantoalueella seurataan tuulen suuntaa ja nopeutta. Pölyä aiheuttavat toimenpiteet keskeytetään asutusta lähellä sijaitsevilla tuotantolohkoilla, kun tuuli on asutusta kohti. Aumauksessa ja lastauksessa syntyvien pölypäästöjen haittoja vähennetään sijoittamalla aumat ja turpeen kuljetusreitit mahdollisimman kauaksi asutuksesta maaston suojaisiin kohtiin ja peittämällä kuormat huolellisesti. Aumat sijoitetaan vähintään 500 m:n etäisyydelle asutuksesta. Lastaustyö keskeytetään, mikäli tuuli kuljettaa pölyä haitallisessa määrin lähiasutukseen, vesistöön tai muuhun häiriintyvään kohteeseen päin. Turveaumojen sijoittelu mahdollisimman kauas asutuksesta vähentää pölyhaittojen lisäksi myös asutukseen kohdistuvia meluvaikutuksia. Lisäksi melusta aiheutuvia haittoja vähennetään ajoittamalla meluisimmat työvaiheet asutuksen läheisyydessä päiväaikaan sekä käyttämällä mahdollisimman vähän meluvia koneita. Näin ollen tuotannosta ei katsota syntyvän vakituiselle tai vapaa-ajanasunnoille merkittävää pöly- ja meluhaittaa.

Noin 300–400 m:n etäisyydellä tuotantoalueen etelärajasta sijaitsee Tam-milehto-niminen kiinteistö, jolla on sekä rengas- että porakaivo. Tuotantoalueella tehdyt kuivatusojitukset eivät ole vaikuttaneet rengaskaivon vedenpinnan korkeuteen, eikä vaikutuksia arvioida aiheutuvan tuotannon aikana. Karttatarkastelun perusteella kiinteistön kaivot sijaitsevat pohjavedenjakaja-alueella ja voidaan pitää todennäköisenä, että tuotantoalueen toiminnalla ei ole vaikutusta kiinteistön kaivojen vesitilanteeseen. Kiinteistöllä Piilopaikka on myös kaivo käytössä ja se sijaitsee noin 570 m:n etäisyydellä tuotantoalueesta pohjoiseen. Tuotantoalueen lounaisnurkan läheisyydessä, turvetuotantoalueen kiertävän tien eteläpuolella, lähimmillään noin 30 m tuotantoalueesta, on vanha hiekkakuoppa, johon purkautuu pohjavedettä. Alueen maaperä on hiekkamoreenia ja alueen lounaispuolella on kallioalue. Lisäksi tuotantoalueen eteläpuolella pellolla on kaksi lähdettä, joista vedet purkautuvat ojia pitkin Selkälampeen. Tuotantoalueen ojia ei kaiveta kivennäismaahan asti, mikä vähentää mahdollisia vaikutuksia kaivoihin ja lähteisiin.

Luonto ja suojeluarvot

Selkänevan läheisyydessä ei sijaitse suojelualueita tai Natura-alueita. Lähimmät suojelualueet ovat Sappionjärven suojelualueet, jotka sijaitsevat n. 5,5 km Selkänevasta koilliseen. Alueellisesti merkittäviä virkistyskohteita ei myöskään ole. Perännejärvi on Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa merkitty maisemaltaan ja kulttuuriympäristöltään vaalittavaksi alueeksi.

Suunniteltu tuotantoalue on ojitettua aluetta. Puusto on kaadettu ja kannot on suurelta osin nostettu pois. Suotyyppiltään Selkäneva on tupasvillarämettä sekä varsinaista sararäme muuttumaa. Lisäksi suon kuivemmillä reunoilla on puolukkaturvekangasta. Suunnitellun tuotantoalueen voimakkaan muokkauksen vuoksi vuoden 2010 luontoselvityksessä kasvillisuutta havainnoitiin tuotantoalueen halki kulkevan tien vierustoilta. Luontoselvityksessä alueella havaittiin tavallisia suokasveja (suopursu, heinät ja leinikki) sekä lisäksi mesimarja ja suo-orvokki. Eläimistä alueella on todettu esiintyvän hirvi, metsäjänis, sammakko, metso ja teeri sekä muutamia pikkulintuja. Hankealueella havaitun sammakon havaintopaikasta tai lajimäärittäyksestä ei ole tarkempaa tietoa. Ruskosammakko ja viitasammakko ovat ulkoisesti hyvin samankaltaisia. Koska alue on puuton ja myös kannot on pääosin poistettu, ei alue todennäköisesti ole eläimille tai linnuille hyvin soveltuva elinalue. Selkänevan lähimaasto muodostuu matalista kalliomuodostelmista. Saukko voi käyttää alueen virtavesiä ja lampia kulkureitteinä. Liito-oravalle sopivia suuria lehtipuita, kuusia ja kolopuita ei alueella ole.

Ympäristöhallinnon Eliölajit-tietokannan mukaan hankealueen lähiympäristöstä ei tunneta suojelullisesti arvokkaan lajiston esiintymiä. Tehtyjen selvitysten sekä kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella hankkeen yhteydessä ei arvioida syntyvän vaikutuksia luonnonsuojelulaissa tarkoitetuille erityistä huomiota vaativille luontotyypeille tai muille suojelunarvoisille kohteille, esimerkiksi vesilain nojalla suojelluille luonnontilaisille noroille.

Koska suunniteltua turvetuotantoaluetta on muokattu voimakkaasti, ei turvetuotannon käynnistyminen vaikuta voimakkaasti alueen luontoon. Hakijan näkemyksen mukaan nykyisellään Selkänevalla ei voida puhua maisemallisista tai muista luonnonarvoista.

Suunnitellun pintavalutuskentän alueen pesimälinnusto oli lajistoltaan ja parimäärältään pieni. Pesiviä lintulajeja löytyi kuusi, eikä EU:n lintudirektiivin tai uhanalaisuusluokituksen perusteella huomioitavia lajeja havaittu. Suunnitellun pintavalutuskentän alue on ojitettu n. 40 m leveisiin sarkoihin, joissa ojat ovat toimivia ja kuivattaneet alkuperäiset suotyyppit turvekanakaaksi. Alueelta ei löytynyt luontoselvityksessä metsälain, luonnonsuojelulain ja vesilain tarkoittamia arvokkaita elinympäristöjä tai uhanalaisuusluokituksen perusteella huomioitavia luontotyyppisiä tai lajeja. Pintavalutuskentän käyttöönotto muuttaa alueen hydrologiaa ja kasvillisuutta, mutta esimerkiksi kasvipeitettä ei poisteta, eikä alueen muuttaminen pintavalutuskentäksi näin ollen aiheuta merkittävää muutosta alueen luonnon arvoille.

Tuotantoalueen läheisyydessä sijaitsevan Selkälammen valuma-alue koostuu ojitetusta suo-, pelto- ja metsäalueista sekä vähäisessä määrin ojittamattomasta metsäalueesta. Lammen valuma-alue ei ole luonnontilainen ja näin ollen myöskään Selkälampea ei voida pitää luonnontilaisena. Vesisyvyys lammessa on nykyisellään vähäinen, hakijan arvion mukaan noin 0,5 m.

Karttatarkastelun perusteella Heininevanpuro ja Säynäspuro kulkevat käytännössä koko matkaltaan metsä- ja maatalousalueiden läpi, ja metsä- sekä maatalousalueet ulottuvat osittain kiinni purouomiin. Maatalousalueet lisääntyvät selvästi Säynäspuron alaosalla ja alaosalla puroon johdetaan myös Ähtärin jätevedenpuhdistamon puhdistetut jätevedet. Kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella puroumat ovat koko matkaltaan melko suorita eikä uomassa ole havaittavissa luonnontilaiselle purouomalle tyypillistä mutkikkautta/meanderointia. Tämä viittaa siihen, että uomia on perattu. Myöskään uoman reunan puusto ei vaikuta luonnontilaiselta. Heininevanpuron ja Säynäspuron osalta perkaustoimenpiteet eivät kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella vaikuta kevyiltä (uomat suoristettu), suojaisuus ei ole säilynyt ja uoma ei ole palautunut ennalleen, minkä takia puroja ei voida pitää luonnontilaisen kaltaisina.

Pohjavesialueet

Selkänevan välittömässä läheisyydessä ei sijaitse pohjavesialueita. Lähimmät pohjavesialueet ovat Lieskankaan pohjavesialue (1086303) n. 3,5 km alueesta länteen ja Liesjärven pohjavesialue (1086351) n. 3,8 km alueesta lounaaseen. Lieskankaan pohjavesialue on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi alueeksi (luokka I) ja Liesjärven pohjavesialue vedenhankintaan soveltuvaksi pohjavesialueeksi (luokka II). Turvetuotannon ei ennakoita vaikuttavan pohjaveden laatuun tai saatavuuteen.

Vesistö

Vesistö ja sen tila

Selkäneva sijaitsee Lapuanjoen vesistöalueella, jossa se kuuluu Töysänjoen vesistöalueen Hakojoen valuma-alueeseen (44.088). Nykyisen tuotantosuunnitelman mukaan Selkänevan kuivatusvedet pumpataan kuitenkin alueen kaakkoispuolella kulkevaan Heininevanpuroon, josta vedet kulkevat Iso-Säynäslammen, Säynäspuron ja Pieni-Säynäslammen kautta Perännejärveen. Näin ollen kuivatusvedet johdetaan Kokemäenjoen vesistöalueen Ähtärin ja Pihlajaveden reitin Toisveden alueelle ja tarkemmin Peränteiden valuma-alueelle (35.424). Valtaosa (73,5 %) Peränteiden valuma-alueesta on metsäisiä alueita. Toiseksi suurin osuus (10,6 %) on maatalouskäytössä. Peränteiden hajakuormitus muodostuu näin ollen sekä maata metsätaloudesta. Peränteiden valuma-alueen pinta-ala on 106,17 km² ja koko yläpuolisen vesistöalueen pinta-ala Peränteiden kohdalla 1009,82 km².

Peränteeseen laskee Selkänevan ohella Vapo Oy:n Mäkikylänsuon kuivatusvedet. Mäkikylänsuon vedet laskevat Peränteessä järven eteläpähän Myllypuroa pitkin. Selkänevan vedet laskevat Perännejärven pohjoispähän, jossa kuivatusvesien vaikutus on arvioitu niin ikään pieneksi. Näin ollen myös tuotantoalueiden yhteisvaikutus Perännejärvessä voidaan arvioida jäävän pieneksi.

Vesien kulkureitillä sijaitsee kolme ELY-keskuksen vedenlaadun seuranta-pistettä. Yksi pisteistä sijaitsee Heininevanpurossa, yksi Säynäspurossa ja yksi Perännejärvessä.

Säynäspuro laskee Perännejärvessä järven pohjoispäähän Suihkonsalmen pohjoispuolelle. Suihkonsalmi erottaa erillisen matalan alueen järven pohjoispäästä. Samalle alueelle Perännejärven pohjoisosassa laskee Vääräkosken kautta koko yläpuolinen vesistö. Vääräkosken keskiylivirtaama on $MHQ=45 \text{ m}^3/\text{s}$, keskivirtaama $MQ=8,6 \text{ m}^3/\text{s}$ ja keskialivirtaama $MNQ=2,7 \text{ m}^3/\text{s}$. Aluetta on mataloitettu järven vedenpinnan lasku ja Vääräkosken tehtaan aikaisemmat kuitupäästöt. Alueen umpeenkasvu on edennyt varsin pitkälle ja vesisyvyys on noin 1 m. Säynäspuroon ja sitä kautta Perän-teeseen johdetaan myös Ähtärin kaupungin jätevedenpuhdistamon puhdistetut vedet. Itse Perännejärven pinta-ala on $8,7 \text{ km}^2$ ja se jakaantuu edelleen Pohjois-Perän-teeseen (pinta-ala $6,7 \text{ km}^2$) ja Vähä-Perän-teeseen ($2,0 \text{ km}^2$). Perännejärvi on suhteellisen matala. Suurimmat syvyudet ovat noin 10–15 metriä ja keskisyvyys n. 4 m. Järvityypiltään Peränne on runsashu-muksinen järvi. Perännejärveä ovat kuormittaneet Ähtärin kaupungin jäte-vesien lisäksi vuoteen 1998 saakka myös Vääräkosken alajuoksulle johde-tut Vääräkosken Pahvi Oy:n kartonkitehtaan jätevedet. Tämän lisäksi jär-ven valuma-alueella harjoitetaan maataloutta sekä metsätaloutta. Perän-nejärvi on paikallisesti arvokas kohde mm. virkistyskäytön kannalta ja jär-ven rannalla sijaitsee melko paljon kiinteistöjä. Etelä-Pohjanmaan maakun-takaavassa järvi on merkitty maisemaltaan ja kulttuuriympäristöltään vaalit-tavaksi alueeksi.

Alla olevassa taulukossa on arvioitu Heininevanpuron virtaamia Selkäne- van laskuojan kohdalla sekä Säynäspuron keskivirtaamia (MQ) ennen Pieni-Säynäslampea eri vuodenaikoina ja koko vuoden keskiarvona. Valuma- alueen koko Selkänevan laskuojan kohdalla on $5,9 \text{ km}^2$ ja ennen Pieni-Säynäslampea $15,5 \text{ km}^2$. Arvioissa on käytetty vuosien 2008–2014 tietoja. Turvetuotannon tuotantokausi ajoittuu pääosin kesäkaudelle, jolloin valu- ma ja virtaama ovat pienimmillään. Arvioissa kesäjakso on huhtikuun lo- pusta syyskuun loppupuolelle ja talvijakso marraskuun puolivälistä maalisk- uun loppupuolelle.

	Virtaama (m^3/s)	
	Heininevanpuro	Säynäspuro
Talvi	0,06	0,15
Kevät	0,14	0,36
Kesä	0,04	0,10
Syksy	0,06	0,15
Koko vuosi keskiarvo	0,06	0,16

Heininevanpuron vesi on tarkkailutulosten perusteella metsäojalle tyypillis- tä ja luonteeltaan melko ravinteikasta (keskimäärin fosforia $46 \mu\text{g}/\text{l}$ ja typ- peä $1127 \mu\text{g}/\text{l}$) sekä humuspitoista (COD_{Mn} keskiarvo $40 \text{ mg}/\text{l}$). Kokonais- fosforipitoisuuden perusteella vesi on rehevää. Veden pH-arvot on keski-

määrin selvästi happaman puolella (keskiarvo 6,2). Säynäspuron vesi on mittaustietojen perusteella selvästi Heininevanpuroa ravinteikkaampaa (keskimäärin fosforia 69 µg/l ja typpeä 6221 µg/l). Kokonaisravinnepitoisuudet ilmentävät erittäin rehevää vedenlaatua. Lisäksi vesi on humuspi-toista ja tummaa (COD_{Mn} keskiarvo 30 mg/l). Korkeisiin ravinnepitoisuuksiin vaikuttaa todennäköisesti Ähtärin kaupungin jätevedenpuhdistamolta laskevat vedet. Tätä ilmentää myös ammoniumtyypen suuri osuus kokonaistypestä sekä korkea sähköjohtavuuden arvo. Happipitoisuus purossa on kuitenkin hyvä ja pH-arvo keskimäärin hieman korkeampi kuin Heininevanpurossa (keskiarvo 6,6). Peränteen ravinnepitoisuudet ovat odotetusti Heininevan- ja Säynäspuron pitoisuuksia alhaisemmat (fosforikeskiarvo 31 µg/l ja typpikeskiarvo 563 µg/l) tehokkaammasta laimenemisestä johtuen. Vesi on myös kirkkaampaa kuin Säynäspurossa. Kemiallisen hapenkulutuksen arvo on Peränteessäkin korkea (COD_{Mn} keskiarvo 18 mg/l) kuvaten vesistölle tyypillistä humusleimaa. Veden pH-arvot ovat olleet jär-vessä keskimäärin 6,4. Happipitoisuus on Peränteen pohjoisosassa pysynyt hyvänä. Kokonaisfosforipitoisuuden ja klorofylli-a:n perusteella vesi luokitellaan reheväksi.

Kalasto ja kalastus sekä vesistön käyttö

Heininevanpuron, Iso-Säynäslammen, Säynäspuron ja Pieni-Säynäslammen kalastosta ei ole saatavilla ajantasaisia kalastotietoja. Puroilla tai lammilla (lammet hyvin soistuneita/umpeen kasvaneita) ei tietävästi ole merkitystä virkistyskalastuskohteina.

Heininevanpuron, Säynäspuron ja Säynäslampien kalaston voidaan olettaa koostuvan Peränteessä esiintyvistä lajistosta. Perännejärvi on paikallisesti merkittävä virkistyskalastuksen kannalta. Vuosien 2012–2013 kirjanpitokalastajien tietojen perusteella Peränteen ja Vähä-Peränteen saalis koostui pääosin kuhasta, lahnasta ja kirjolohesta. Perännejärvestä esiintyy täplärapua, mutta rpusaaliit ovat olleet pieniä viime vuosina. Suihkonsalmen alueella kalastusta haittaavina tekijöinä on koettu etenkin vesikasvillisuus ja umpeenkasvu. Perännejärven osa-alueella eniten kalastusta haittasivat vedenpinnan säännöstely, pyydysten likaantuminen sekä runsas vesikasvillisuus ja umpeenkasvu.

Jätevesistä koituvien kalataloudellisten haittojen on arvioitu jäävän vähäisiksi. Koska jäteveden ravinnekuormitus on selvästi turvetuotannon ravinnekuormitusta suurempaa, ei turvetuotannon kuivatusvesilläkään todennäköisesti ole merkittävää vaikutusta järven kalastoon ja kalastukseen. Alueella ei esiinny sellaisia kalalajeja, joiden lisääntymistä turvetuotannon kuivatusvedet heikentäisivät.

Vaikutukset vesistöön ja sen käyttöön

Laskennallisten arvioiden perusteella kuntoonpano- ja tuotantovaiheissa typen pitoisuuslisäys on välillä 142–396 µg/l. Typpipitoisuus nousee laskelman mukaan eniten talvella ja syksyllä ja vähiten keväällä. Fosforin pitoisuuslisä vaihtelee välillä 5,4–18,3 µg/l, kuormituksen laskiessa selvästi

tuotantovaiheeseen siirryttäessä. Arvioitu fosforipitoisuuden lisäys muuttaisi Heininevanpuron veden luokittelultaan erittäin rehevälle tasolle. Fosforin nousu on hieman suurempaa talvella ja kesällä kuin keväällä ja syksyllä. Muutoin vuodenaikojen väliset erot vedenlaadun muutoksissa ovat pieniä. Kiintoainekuormitus on melko pientä kaikissa vaiheissa (pitoisuuslisä alle 2 mg/l). Myös kemiallisen hapenkulutuksen osalta arvioitu pitoisuusmuutos Heininevanpurossa on melko pieni ja vähenee ensimmäisen kunnostusvuoden jälkeen.

Säynäspurossa Pieni-Säynäslammen yläpuolella pitoisuusmuutos on kaikkien muuttujien osalta selvästi pienempää kuin Heininevanpurossa, mikä johtuu pitoisuuksien nopeasta laimenemisestä virtaamien kasvaessa. Pieni-Säynäslammen yläpuolella Säynäspuron virtaama on lähes kolminkertainen Heininevanpuron yläosaan verrattuna. Ennen Pieni-Säynäslampea Säynäspuroon laskee myös Ähtärin kaupungin jätevedenpuhdistamolta johdetut vedet Väkkäräpuroa pitkin. Jätevedenpuhdistamolta johdettujen vesien vaikutus näkyy selvästi Säynäspuron vedenlaadussa mm. kohonneina ravinnepitoisuuksina sekä sähkönjohtavuuden arvona. Etenkin humusyhdisteiden osalta turvetuotannolla on suurempi merkitys, mutta ravinteiden osalta kuormitus on selvästi suurempaa jätevedenpuhdistamolta. Ravinteiden osalta pitoisuuslisäyksillä ei ole vaikutusta Säynäspuron rehevyy sluokitukseen. Myös kiintoaineen osalta pitoisuuslisäys on hyvin pieni kaikissa vaiheissa (0,7–0,2 mg/l). Säynäspurossa Selkänevan kuivatusvesien vaikutusta vähentää myös Pieni- ja Iso-Säynäslammet, joissa veden virtaus hidastuu ja mm. kiintoainesta sedimentoituu.

Ottaen huomioon pitkän kulkureitin ennen kuivatusvesien päätymistä järveen, kulkureitille sijoittuvien lampien vaikutuksen sekä Peränteen nykyisen vedenlaadun, on turvetuotantoalueelta kulkeutuvilla kuivatusvesillä todennäköisesti hyvin pieni vaikutus järven vedenlaatuun. Peränteen vedenlaatu on nykyisellään tummaa, ravinteikasta ja hapanta, minkä takia kuivatusvesien johtaminen järveen ei todennäköisesti myöskään merkittävästi muuta järven vedenlaatua nykyisestä. Peränne on Suihkonsalmen pohjoispuolelta matala ja Suihkonsaari rajoittaa veden vaihtoa muuhun järveen, minkä seurauksena Säynäspuroa pitkin kulkeutuva kuormitus rajoittuu järven pohjoisimpaan osaan.

Selkänevan turvetuotantoalueen vesienjohtamisjärjestelyiden seurauksena Hakojoen valuma-alueen koko pienenee siten, että muutosten jälkeen pinta-ala on 101,22 km² (muutos -0,5 %). Peränteen valuma-alueen pinta-ala puolestaan kasvaa 106,71 km²:iin (muutos +0,5 %). Yläisen Mustalammen valuma-alue pienenee 14 % (2,64 km² → 2,26 km²). Muutoksen ei arvioida merkittävästi vaikuttavan lammen vesitaseeseen tai vedenpinnan tasoon. Yläisen Mustalammen alapuolella Hakojoen valuma-alueella vaikutus vesitaseeseen, vedenpinnan tasoihin ja virtaamiin on niin ikään pieni, koska valuma-alueen pieneneminen on suhteessa vielä vähäisempi. Arvioitu Selkänevan aiheuttama virtaaman lisäys on 16 % Heinevanpuron vuoden keskivirtaamasta ja 6,0 % Säynäspuron vuoden keskivirtaamasta. Virtaamalisäyksen ei arvioida aiheuttavan haittaa alapuolisissa puroissa.

Selkänevan vedet kulkeutuvat nykyisellään pääosin ohi Selkälammen länsipuolella olevaa ojaa pitkin kohti Yläinen Mustalampea. Selkälampeen vesiä kulkeutuu suunnitellun tuotantoalueen eteläosasta sekä alueen eteläpuolella olevilta pelloilta. Selkälammen osalta valuma-alue on nykyisin 0,81 km² ja hankkeen vesienohjausjärjestelyiden jälkeen 0,65 km² (arvioitu muutos -21 %). Selkälammen osalta valuma-alueen pieneneminen voi arvon mukaan vaikuttaa jonkin verran lammen vesitaseeseen virtaaman vähentyessä. Vesienjohtamisen muutoksesta aiheutuvaa virtaaman vähentymistä ei voida tämän hetken tiedon perusteella täysin estää. Lampeen purkautuu kuitenkin ojia pitkin kaksi lähdettä jotka ylläpitävät lammen vesitasetta. Toinen lähteistä sijaitsee keskellä Selkänevan eteläpuolella olevaa peltoa ja se on salaojitettu purkautumaan suoraan Selkälampeen kulkevaan ojaan. Toinen lähde on peltojen välisellä pientareella ja sekin purkautuu suoraan Selkälampeen johtavaan ojaan. Ojitus- ja vesienjohtamisreitit alueella tarkentuvat ja rakennetaan vasta kuntoonpanovaiheessa, ja tuolloin vesienjohtoreitit pyritään järjestämään niin että lammen vesitalous muuttuu mahdollisimman vähän.

Selkänevan tuotantoalueen kuivatusvesiä ei johdeta lainkaan Selkälampeen, minkä takia tuotantoalueen kuivatusvedet eivät heikennä lammen vedenlaatua. Vedenlaatuun vaikuttaa todennäköisesti eniten lammen valuma-alueella sijaitsevat pellot sekä niiltä tuleva hajakuormitus. Selkälammen vedenvaihtoa lisää ja vedenlaatua parantaa lammen eteläpuolella sijaitsevat lähteet, joiden vedet kulkeutuvat kokonaisuudessaan ojia pitkin Selkälampeen.

Selkälampi on jo nykyisellään madaltunut ja kasvamassa umpeen. Vesisyvyyttä voidaan lisätä ja umpeenkasvua estää mm. kaivuulla/ruoppauksella. Hakija on valmis osallistumaan lammen ruoppaukseen samalla osuudella kuin mitä lammen valuma-alue toiminnan aloittamisen seurauksena pienenee.

Geologian tutkimuskeskuksen aineistojen mukaan Selkänevan alueella ei ole potentiaalisesti happamia sulfaattimaita. GTK:n selvityksen (Toivio 1991) mukaan Selkänevalla vallitseva pohjamaalaji on moreeni, minkä lisäksi syvimmissä kohdissa on paikoin hiesua. Liejua on suon pohjalla ohut kerros Selkälammen ympärillä. Happamien sulfaattimaiden hapettumista ja siitä syntyviä vesistöongelmia voidaan pitää Selkänevalla melko pienenä riskinä.

Vesienhoitosuunnitelma

Selkänevan kuivatusvedet johdetaan Kokemäenjoen vesistöalueelle, joka kuuluu Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaan (läntinen vesienhoitoalue). Erinomaisiksi tai hyviksi arvioitujen vesien tilaa ei saa heikentää. Läntisellä vesienhoitoalueella pintavesien ekologinen ja kemiallinen tila on arvioitu suurelta osin hyvää huonommaksi. Pintavesien tilaa heikentää erityisesti hajakuormituksen aiheuttama rehevöityminen. Läntisellä vesienhoitoalueella tuotetaan turvetta vuosittain noin 34 000 hehtaarin alueella, mikä on noin 40 % Suomen tur-

vetuotantoalueista. Nykyisen vesienhoitosuunnitelman arvion mukaan vuoteen 2015 ulottuvalla kaudella turvetuotannolle asetut toimenpiteet ovat toteutuneet aikataulussa. Samalla turvetuotantoalueiden määrä on lisääntynyt vesienhoitoalueella. Turvetuotannon aiheuttamaksi ravinnekuormitukseksi on läntisellä vesienhoitoalueella arvioitu 15 tonnia fosforia ja 367 tonnia typpeä vuodessa. Selkänevan turvetuotantoalueen arvioidut ravinteiden nettopäästöt ovat erittäin pieni osa vesienhoitoalueen turvetuotannon kokonaiskuormituksesta. Turvetuotannon ympäristöhaittoja vähennetään tuotannon huolellisella suunnittelulla ja toteutuksella sekä erilaisilla ympäristönsuojeluratkaisuilla.

Ympäristöriskit

Turvetuotantoon liittyviä riskejä ovat tulipalot, kuivatus-, ja vesienkäsittelyrakenteiden rikkoontuminen sekä mahdolliset polttoaine- ja jäteöljysäiliöiden vuodot. Tulipalojen ehkäisemiseksi Selkänevalla laaditaan pelastussuunnitelma. Tulipalovaaran vuoksi tuotanto keskeytetään tuulen nopeuden noustessa yli 10 m/s. Rikkoontuneet sarkaojien lietteenpidätysrakenteet korjataan välittömästi. Sarkaojien lietetaskut puhdistetaan tuotantoaikana tarvittaessa. Sarkaojien ja muiden ojien sortumat korjataan tarvittaessa. Laskeutusaltaiden vioittuneet pintapuomit ja mittapadon ohivirtaamat ja syöpymät korjataan välittömästi vikahavainnon jälkeen. Laskeutusaltaat tyhjennetään niihin kertyneestä lietteestä vuosittain tai muulloinkin tarvittaessa. Mahdollisista häiriötilanteista ja niiden korjaustoimista ilmoitetaan alueelliselle ELY-keskukselle. Polttoaineet säilytetään valuma-altaallisissa ja ylitäytön estimellä varustetuissa säiliöissä. Aineet eivät vahingon sattuessa pääse leviämään vesistöön tai pohjaveteen. Hakija hankkii ympäristövahinkovakuutuksen toiminnan alkaessa tuotantoalueella.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Selkänevan turvetuotantoalueen ennakkotarkkailu sisältää alapuolisen vesistön tarkkailua Heininevanpurossa ja Säynäspurossa. Vesistönäytteet otetaan kaksi kertaa vuoden 2016 aikana. Tavoitteena on, että vesinäytteet edustavat eri virtaamatilanteita (näytteenotto esim. keväällä ja kesällä).

Käyttötarkkailu alkaa heti, kun kuntoonpanotyöt aloitetaan ja se jatkuu keskeytyksettä siihen saakka, kun tuotantoalueen jälkityöt on tehty. Käyttötarkkailuun kuuluu päiväkirjanpito, vesiensuojelujärjestelmän toiminnan tarkkailu ja toiminnan seuraaminen niin, että se tapahtuu lupamääräysten mukaisesti ja ympäristökuormitus jää mahdollisimman vähäiseksi. Käyttötarkkailutietoja hyödynnetään päästötarkkailun raportoinnissa, esim. poikkeuksellisten kuormitustilanteiden tarkastelussa.

Päästötarkkailun lähtökohtana on, että turvetuotantoalueen tarkkailu suoritetaan ympäristöluvassa määrättyllä tavalla. Päästötarkkailunäytteet otetaan pintavalutuskentän yläpuolelta sekä kentän alapuoliselta mittapadolta. Pintavalutuskentän alapuolelle asennetaan v-pato (90 °) virtaaman mitausta varten.

Kuntoonpanovaiheessa päästötarkkailunäytteitä otetaan kuntoonpanotöiden ollessa käynnissä ja kesä-lokakuussa 1 näyte/2 viikkoa, kevättulvan aikana (pääsääntöisesti 15.4.–15.5.) 1 näyte/viikko ja marras-huhtikuussa (kun töitä ei tehdä) 1 näyte/kuukausi. Näytteenoton yhteydessä mitataan virtaama v-padolta. Näytteistä analysoidaan kiintoaine, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}), pH, rauta, ammoniumtyyppi, sähkönjohtavuus ja fosfaattifosfori.

Tuotantovaiheen tarkkailua tehdään kahtena vuonna ympäristöluvan myöntämisen jälkeen sekä kahtena vuonna ennen lupaehtojen tarkistushakemuksen jättämistä. Tuotantovaiheessa päästötarkkailunäytteitä otetaan touko-syyskuussa 1 näyte/2 viikkoa, kevättulvan aikana (15.4.–15.5.) 1 näyte/viikko ja loka-huhtikuussa 1 näyte/kuukausi. Näytteenoton yhteydessä mitataan virtaama v-padolta. Päästötarkkailunäytteistä analysoidaan kiintoaine, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}), pH ja sameus.

Kuntoonpano- ja tuotantovaiheessa vesistötarkkailun havaintopisteet ovat samat kuin ennakkotarkkailussa. Tuotantovaiheessa vesistötarkkailua suoritetaan samoina vuosina päästötarkkailun kanssa, ja mikäli mahdollista näytteet otetaan yhtä aikaa päästötarkkailunäytteiden kanssa. Näytteenotokertoja on kolme vuodessa: huhti-toukokuussa (kevätylivirtaama), heinä-elokuussa ja syys-lokakuussa. Näytteenoton yhteydessä mitataan veden lämpötila, näytteenotto- ja kokonaissyvyys sekä arvioidaan virtaama, mikäli mahdollista. Näytteistä analysoidaan happi (pitoisuus ja kyllästys-%), kokonaisfosfori, fosfaattifosfori (vain ajalla 1.5.–30.9.), kokonaistyyppi, nitriitti- ja nitraattityppi (vain ajalla 1.5.–30.9.), pH, ammoniumtyyppi (vain ajalla 1.5.–30.9.), väri, rauta, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}) ja kiintoaine.

Vahinkoja estävät toimenpiteet

Kalatalousmaksu

Säynäspurolla ja Säynäslammilla ei ole kalataloudellista merkitystä ja virkistyskalastusta ei näissä juurikaan harjoiteta. Kalastus keskittyy sen sijaan reittivesistöön sekä sen sellaisiin sivuosiin, joissa on asutusta lähellä. Turvetuotantoalueen kuivatusvesillä on todennäköisesti hyvin pieni vaikutus Perännejärven vedenlaatuun. Näihin seikkoihin perustuen hakija esittää kalatalousmaksuksi 300 euroa/vuosi.

Korvaukset

Hakijan mukaan Selkänevan turvetuotannon kuormituksen vesistö- ja kalatalousvaikutukset ovat niin vähäiset, ettei niistä aiheudu korvattavaa tai kompensoitavaa haittaa.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemustaan 1.7.2016 mm. pintavalutuskentän suunnitelmapiirustuksella, selvityksellä mahdollisuudesta sijoittaa pintavalutuskenttä ojittamattomalle alueelle, arviolla pintavalutuskentän puhdistustehosta, erittelyllä lohkojen pinta-aloista, selvityksellä lähimmistä asuin- ja vapaa-ajankiinteistöistä, esityksellä tehtävistä toimenpiteistä asutukselle aiheutuvan pöly- ja meluhaitan vähentämiseksi, selvityksellä Selkälammen luonnontilaisuudesta ja tuotantoalueen vaikutuksesta lampeen ja esityksellä kalatalousmaksuksi.

Hakija on ennakkolausuntojen jälkeen täydentänyt hakemustaan 29.11.2016 tiedoilla lähimmistä asuinrakennuksista sekä pöly- ja meluhaitan ehkäisemiseksi tehtävistä toimenpiteistä, esityksellä tehtävistä toimenpiteistä Selkälammelle aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi sekä lammen umpeenkasvun estämiseksi ja tiedoilla tehdyistä perkauksista Heininevanpurolla ja Säynäspurolla sekä siitä onko purolla luonnontilaisena tai luonnontilaisen kaltaisena säilyneitä osuuksia.

Hakijan täydennyksissä esittämät tiedot on kuvattu tarkemmin Hakemuksen sisältö -osassa.

Ennakkolausunnot

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta ennakkolausunnon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Alavuden ja Ähtärin kaupungilta sekä Alavuden ja Ähtärin kaupunkien ympäristönsuojelu- ja terveysuojeluviranomaisilta.

1) Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on todennut, että Selkänevan tuotantoalueelle on aiemmin haettu lupaa, mutta hakemus on hylätty 15.11.2011 riittämättömän vesienkäsittelyn, vesistön pilaantumisvaaran ja loma-asunnolle melu- ja pölypäästöistä aiheutuvien haittojen takia. Sama toiminnanharjoittaja on ojittanut turvetuotantoa varten alle 10 ha suuruisen turvetuotantoalueen Selkänevan välittömässä läheisyydessä (10-409-67-23). Tälle alueelle ei tässä yhteydessä ole haettu ympäristölupaa.

Kuivatusvesien käsittely

Selkänevan kuivatusvedet esitetään uudessa hakemuksessa johdettavaksi sarkaojien kautta kahteen rinnakkaiseen laskeutusaltaaseen, pumppualtaaseen ja paineputkella ja jako-ojalla ympärivuotisesti toimivalle pintavalutuskentälle. Kokoojajoihin ei ole esitetty virtaamansäätöpatoja. Pumppaamon rakennetta ei ole kuvattu tarkemmin. Pintavalutuskentän pinta-ala on 2,6 ha. Pintavalutuskentän alue on ojitettua suota, jonka turvekerros on

vähintään 1,5 m. Hakemuksen mukaan ojat eivät ulotu kivennäismaahan pintavalutuskentäksi suunnitellulla alueella.

Ojitetun pintavalutuskentän toiminta on epävarmempaa erityisesti kesäaikaisen fosfori-reduktion osalta. Lisäksi oikovirtauksia syntyy helpommin kuin ojittamattomalla kentällä. Kentällä on useita ojia, jotka on suunniteltu tukittavaksi. Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen mukaan mitoitus tulee ojitetuilla kentillä olla vähintään 5,0 % valuma-alueesta. Kentän mitoitukseen ja ominaisuuksiin tulee kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota kohteilla, joiden välittömässä läheisyydessä on merkittäviä vesistöjä. Turpeen fosforipitoisuus tulisi selvittää. Mikäli turpeen fosforipitoisuus on korkea, on olemassa suurentunut riski fosforin huuhtoutumiselle. Alueen mahdollinen aiempi metsälannoitus heikentää fosforin reduktiota. Mikäli turpeen sisältämän fosforin keskiarvopitoisuus on alle 800 mg/kg ja turpeessa on jonkin verran rautaa, alumiinia, mangaania, kalsiumia ja magnesiumia, kenttä puhdistaa todennäköisesti fosforia.

Lähimmät häiriintyvät kohteet

Hakemuksen mukaan lähin ympärivuotinen asuinrakennus on noin 400 m alueesta etelään. Lähin vapaa-ajankiinteistö on noin 250 m tuotantoalueen pohjoispuolella. Lisäksi Yläisen Mustalammen läheisyydessä on vapaa-ajan asuntoja noin 500 m etäisyydellä tuotantoalueesta.

Ilmakuvan perusteella lähin ympärivuotinen asutus on kuitenkin 330 m etäisyydellä ja lähin vapaa-ajan kiinteistö 220 m etäisyydellä. Lisäksi Selkälammen itäreunalla on saunamökki 90 m etäisyydellä tuotantoalueesta. Tämä ei käy ilmi hakemuksesta. Pöly- ja meluhaittoja voidaan vähentää tuotantomenetelmien valinnalla sekä sijoittamalla uudet tuotantoalueet, kuljetusreitit ja aumat riittävän kauaksi asutuksesta. Uudet turvetuotantoalueet tulee perustaa riittävän kauas asutuksesta. Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen mukaan turvetuotantoalueen ja asutuksen etäisyys uusilla alueilla tulee olla vähintään 500 m. ELY-keskus katsoo, että alueelle ei tule myöntää ympäristölupaa esitetyllä rajauksella.

Kuormitus

Selkäneva olisi uusi turvetuotantoalue, minkä vuoksi alue tulisi lisäämään alapuolisten vesistöjen kuormitusta.

Selkänevan kuormitusarviot perustuvat Vapo Oy:n tarkkailujen (2013) ominaiskuormituskertoimiin. Ominaiskuormituskertoimien perusteella lasketut luvut perustuvat optimitehoihin puhdistuksessa ja on epäselvää, miten lyhytaikaiset rankkasade- ym. tilanteet, jotka voivat aiheuttaa suuren osan kuormituksesta, näkyvät laskelmissa. Tämän vuoksi kuormitusarvioita voidaan pitää minimiarvioina.

Hakija on esittänyt puhdistustavoitteita puhdistustehon perusteella. Tavoitteet perustuvat aluehallintoviraston tuoreimpiin ratkaisuihin ja ovat siten perusteltuja. Tavoitteisiin pääseminen edellyttää kuitenkin vesiensuojelu-

rakenteiden huolellista suunnittelua ja toteutusta sekä tarkkailua ja kunnossapitoa ja varsinkin ääritilanteisiin, kuten rankkasateisiin varautumista. Mikäli tuloksista käy ilmi ongelmia virtaamahuippujen aikaan, on vesien-suojelua tehostettava. Erityistä huomiota on kiinnitettävä humuspitoisuuden (COD) vähentämiseen.

Vesistöalue, vesistön tila ja vesienhoito

Säynäspuron valuma-alue on n. 15,7 km², josta Selkänevan osuus olisi n. 3,2 %. Määrä on varsin suuri, sillä kokemusperäisesti tiedetään, että ongelmia alkaa olla havaittavissa, kun turvetuotantoalueiden osuus ylittää 2,0 % valuma-alueesta

Heininevanpuron vesi on tummaa ja veden ravinnepitoisuudet ovat kohonneet tausta-arvoihin verrattuna. Vedenlaatu on tyypillistä turvemaiden metsätalouden kuormittamalle vesistölle. Valuma-alueella on myös jonkin verran peltoa, lisäksi puro on kokonaisuudessaan perattu ojamaiseksi. Selkänevan kuormituksen vaikutukset Heininevanpurossa on arvioitu varsin suuriksi johtuen pääasiassa ojamaisen puron hyvin pienestä koosta. Oja luultavasti kuivuu välillä kokonaan, toisinaan taas kaikki suurin osa valunnasta voi olla tuotantoalueelta peräisin.

Säynäspuroon johdetaan Ähtärin kaupungin puhdistetut jätevedet. Tämä näkyy vedenlaadussa, sillä ravinne-, varsinkin typpipitoisuudet ovat hyvin korkeita, myös pH kasvaa verrattuna Heininevanpuroon, samoin kuin happea kuluttavien aineiden määrä. Molemmat Säynäslammet ovat käytännössä umpeen kasvaneita ja muistuttavatkin lähinnä kosteikkoja. Suuremmissa Säynäspurossa vaikutusten arvioidaan jäävän pienemmiksi, kuitenkin tausta-arvoihin verrattuna pitoisuuslisä olisi 10–50% vedenlaatumuuttujasta riippuen. Käytännössä puroon johdettavat Ähtärin kaupungin jätevedet nostavat puroveden ravinnepitoisuudet niin korkeiksi, että Selkänevan kuormituksen vaikutuksia ei ole nähtävissä ravinteiden osalla. Kiintoainepitoisuuksissa Selkänevan vaikutus olisi suurimmillaan. Tosin on huomattava, että vaikka kiintoainepitoisuudet nousisivat suhteellisesti paljonkin, nousevat ne pitoisuuksina niin vähän, että niiden ekologinen merkitys jää pieneksi.

Heininevanpuroa, Säynäspuroa tai vesireitin lampia ei pienen kokonsa vuoksi ole vesienhoidossa erikseen huomioitu. Periaatteessa niitä koskevat kuitenkin samat vesienhoidon tavoitteet kuin isompiakin vesistöjä. Tyypiltään Säynäspuro olisi luettavissa pieniin turvemaiden jokiin (Pt). Vedenlaadun ja painetarkastelun perusteella puro luokiteltaisiin todennäköisesti korkeintaan välttävään ekologiseen tilaan.

Peränne on lievästi rehevöitynyt tummavetinen 8,9 km² kokoinen järvi. Ravinnepitoisuudet ovat jonkin verran kohonneet vastaavien luonnonjärvien tausta-arvoihin verrattuna. Typpi- ja humuspitoisuudet ovat hiljalleen nousseet, sen sijaan fosforipitoisuuksissa ei ole havaittavissa kehityssuuntaa. Järveä kuormittaa koko sen laajan valuma-alueen erilainen haja- ja piste-kuormitus. Seutu on harvaan asuttua ja maataloutta on varsin vähän, min-

kä vuoksi ravinnekuormituskin on pienempää. Järvi on osa Ähtärin reittiä ja on alueellisesti tärkeä virkistyskäytölle. Peränteessä vaikutusten ei voi edes odottaa näkyvän laskennallisesti johtuen järven suuresta yläpuolisesta valuma-alueesta (1010 km²). Peränteen kohdalla Selkänevan merkitys on kokonaiskuormituksen lisääntymisessä tilanteessa, jossa kuormitusta pitäisi vähentää. Peränteeseen kohdistuu runsaasti myös muiden tuotantoalueiden kuormitusta, joita ei hakemuksessa ei ole tarpeeksi laajasti huomioitu. Peränteen yläpuolisella valuma-alueella Ähtärissä on varsin runsaasti turvetuotantoa, jonka vaikutukset ulottuvat reittivesiä pitkin alas päin. Vesireitin suurimmat ongelmat liittyvät humuspitoisuuden kasvuun, minkä vuoksi turvetuotannon merkitystä ei tule aliarvioida. Peränne on pintavesityypiltään (syviin) runsashumuksisiin kuuluva 8,9 km² järvi, joka on luokiteltu hyvään ekologiseen tilaan. Peränteen vedenlaatu ja biologiset laatutekijät ilmentävätkin joko hyvää tai erinomaista tilaa.

Peränteen kemiallisen tilan on arvioitu olevan hyvää huonompi kaloihin kertyvän elohopean kaukokulkeumaan ja luonnonolosuhteisiin liittyvien riskien perusteella. Soinen valuma-alue ja vesien korkea humuspitoisuus lisäävät todennäköisyyttä kalojen kohonneille elohopeapitoisuuksille. Vesien tummumisilmiön on Suomessa havaittu lisänneen kalojen elohopeapitoisuutta karuissa latvavesissä 1990-luvun lopulta lähtien. Mitattua tietoa Peränteen kalojen elohopeapitoisuuksista ei kuitenkaan ole.

Peränteen vesienhoidollisena tavoitteena on hyvän ekologisen tilan säilyttäminen. Tämä edellyttää mm. ravinne- ja kiintoainekuormituksen vähentämistä kaikkien kuormittajien osalta, sillä esimerkiksi typpipitoisuudet ovat olleet kasvusuunnassa ja pohjanläheinen happitilanne on vaikea sekä loppukesällä että -talvella. Hyvän kemiallisen tilan osalta tavoite on vasta vuodessa 2027. Vesien tummumisilmiö ja humuspitoisuuden kasvava suuntaus vaikeuttavat tavoitteen saavuttamista, mikä korostaa humuskuormituksen vähentämisen tärkeyttä. Humuskuormituksen vähentäminen onkin Ähtärin reitin keskeisiä vesienhoidollisia tavoitteita.

Selkänevalla sijaitsee pieni n. 0,5 ha kokoinen Selkälampi. Vaikka lampi ei rajaudu tuotantoalueeseen eikä siihen ole tarkoitus johtaa kuivatusvesiä, on luultavaa, että lampeen kohdistuu pölykuormitusta ja että sen vesitase muuttuu tuotannon myötä. Tämä taas voi johtaa lammen umpeenkasvuun, sillä lampi on hyvin matala. Hankesuunnitelmassa ei ole esitetty toimenpiteitä tai suunnitelmia, millä lammen umpeenkasvu estettäisiin.

Tarkkailu

Esitettyä ennako- ja kuntoonpanovaiheen tarkkailua ei voida toteuttaa täysimääräisesti, koska alue on ojitettu jo turvetuotantoa varten ja puusto on poistettu. Tarkkailua on esitetty tehtäväksi kahtena vuonna luvan myöntämisen jälkeen ja kahtena vuonna ennen tarkistushakemuksen jättämistä. Esitetty tuotantovaiheen tarkkailu ei anna riittäviä tietoja lähtevien vesien päästöistä. Lisäksi ympäristölupien tarkistamisvelvoite on poistunut. ELY-keskus katsoo, että tarkkailua on toteutettava vallitsevan käytännön mukaisesti. Vesistö tarkkailussa on esitetty käytettävän hyväksi Ähtärin jä-

tevesipuhdistamon tarkkailua Säynäspurolla. Tarkkailu voitaisiin toteuttaa näin. Kuitenkin, mikäli puhdistamotarkkailussa tapahtuu muutoksia, on nämä huomioitava Selkänevan tarkkailussa siten, ettei tarkkailun taso heikkene. Vesistötarkkailun on oltava esitettyä tiheämpää ja sitä on toteutettava vähintään joka toinen vuosi. Vesistötarkkailun tulokset tulee konsultin tallentaa Ympäristöhallinnon Hertta-järjestelmään 1 kk kuluessa niiden valmistumisesta.

Päästötarkkailussa on laskettava myös COD-kuormitus. Tausta-arvona käytetään luonnontilaisen suolle määritettyä (Pöyry 2013) pitoisuutta 35 mg/l. Päästöjen laskennassa on valumien osalta otettava huomioon, että SYKE:n vesistömallijärjestelmä aliarvioi valumia (Pöyry 2015).

Hakijan on selvitettävä Selkälammen vedenlaatu, mikäli alueelle myönnetään lupa. Tulokset on toimitettava Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja talletettava Hertta-tietokantaan.

Tulvasuojelu

Purku-uoman alaosalla on 60-luvun alussa toteutettu hanke (Tnro 2685/63). Kuivatus-hankealueella on kuitenkin vain vähän peltoaluetta.

Luonnonsuojeluryhmä antaa erillisen ennakkolausunnon Selkälammen luonnontilasta.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on ilmoittanut 26.9.2016, ettei luonnonsuojeluryhmällä ole lisättävää Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen aiempaan ennakkolausuntoon Selkänevasta.

2) Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen on todennut, että hakemusasiakirjoissa Selkänevan alapuolisen vesistön kalaston selvitys on osaksi puutteellinen. Esim. hakemusasiakirjoissa on todettu suullisen tiedon perusteella, että Heininevanpurolla, Iso-Säynäslammella, Säynäspurolla ja Pieni-Säynäslammella ei ole kalataloudellista merkitystä. Hakemusasiakirjoissa todetaan että, Heininevanpuron, Säynäspuron ja Säynäslampien osalta ei ole saatavilla aiempia kalastaselvityksiä mutta kalaston voidaan olettaa koostuvan Peränteessä esiintyvistä lajistosta. Hakemusasiakirjoja tulisi täydentää Heininevanpuron, Iso-Säynäslammen, Säynäspuron ja Pieni-Säynäslammen ajan tasalla olevilla kalastotiedoilla mahdollisuuksien mukaan.

Luvan saajan on maksettava ensimmäiseltä 5 vuoden toiminta-ajalta yhteensä 2 100 euron kalatalousmaksua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle käytettäväksi kalakannoille ja kalastukselle aiheutuvien vahinkojen vähentämiseksi tarkoitettujen toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä toimenpiteiden tuloksellisuuden tarkkailuun. Ja mikäli toiminta sen jälkeen jatkuu, on luvan saajan maksettava kalatalousmaksua kultakin 5 vuoden jaksolta 2 100 euroa. Kalatalousmaksulla kertyneet varat voidaan käyttää esimerkiksi kunnostustoimenpiteisiin,

suunnittelukustannuksiin ja tarvittaessa kalojen istutustoimintaan. Laskutus tapahtuu kertaluontoisesti etukäteen kunkin 5 vuoden jaksolta ja sitä ei palauteta vaikka toiminta lakkaisi kesken 5 vuotiskauden.

Turvetuotantoalueen kuntoonpanon aloittamisesta ja turvetuotannon lopettamisesta on viipymättä ilmoitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalouspalveluiden Pohjanmaan aluetoimistoon.

Luvansaajan on tarkkailtava kuivatusvesien vaikutuksia kalakantoihin ja kalastukseen Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Kalatalouspalvelut katsoo, että luvan haltijan on osallistuttava alueen kalataloudelliseen yhteistarkkailuun.

3) Alavuden kaupungin ympäristölautakunta on kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena huomauttanut, että Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2013 Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeessa todetaan, että turvetuotantoalueen ja asutuksen etäisyys uusilla alueilla tulee olla vähintään 500 m. Jos välimaasto on avointa, etäisyyden on oltava suurempi. Selkänevan suunnitellun turvetuotantoalueen lähin vakituinen asutus sijaitsee karttatarkastelun perusteella hakemuksesta poiketen n. 340 m etäisyydellä ja lähin vapaa-ajanasutus hakemuksen mukaisesti n. 250 m etäisyydellä. Hakemuksessa ei ole ilmoitettu Selkälammen rannassa sijaitsevaa vapaa-ajankiinteistöä (rantsauna), joka sijaitsee n. 80 m etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. Suojavyöhykkeen hoidon ja säilymisen varmistamiseksi sen tulee olla tuottajan hallinnassa, muussa tapauksessa suojaetäisyyttä voidaan suurentaa. Kiinteistötietojärjestelmän mukaan mm. lähimmän vapaa-ajanasutuksen sekä vakituisen asutuksen sekä tuotantoalueen väliin sijoittuvat metsäalueet eivät ole luvanhakijan omistuksessa.

Edellä mainitut seikat huomioiden ympäristölautakunta katsoo, että toiminnasta voi aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n mukaisesti kohtuutonta rasitusta lähimpien vapaa-ajan- sekä vakituisen asunnon pihapiirissä toimittaessa lupahakemuksen mukaisesti. Mikäli toiminnalle kuitenkin myönnetään ympäristölupa, tulee toiminnalle asettaa rajoituksia mm. tuotantotoimia ajoittamalla sekä tarvittaessa tuotantoaluetta rajaamalla.

4) Ähtärin kaupunki ja Ähtärin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen ovat lausunnossaan todenneet, että kyseessä on vahvasti muokattu ja ojitettu alue, jolle turvetuotanto on suunnitteilla. Siten toiminnan käynnistämiseksi ei nähdä estettä. Selkänevan turvetuotantoalueen vesien suojele rakenteet on mitoitettava siten, etteivät alapuolinen vesistö, sen laatu tai käyttö vaarannu. Vastaanottavien virtavesien lisääntyvästä virtauksesta johtuvaa eroosiota tulee seurata ja sitä tulee pyrkiä vähentämään. Vesien suojele rakenteiden tulee olla riittävän massiiviset, jottei alapuolisten Säynäslampien ekologia vaarannu. Pintavalutus kentän mitoituksen riittävyys tulee tarkistaa.

Hakijan esittämät päästö- ja vesistö tarkkailut tulee suorittaa vuosittain koko turvetuotannon ajan niin kauan kuin tuotantoalue on toiminnassa. Turve-

tuotannon vaikutuksia alueella on tarkkailtava ja toimijan on sisällytettävä hakemuksen liitteessä 8 esitetyn lisäksi myös muut ELY-keskuksen vesistöissä keräämät vedenlaatutiedot (Purkuoja Peränteeseen 2 ja Peränne 3) vuosittaisiin päästöraportteihinsa.

Hakemuksesta ja päätösluonnoksesta tiedottaminen

Hakemus, viranomaisten ennakkolausunnot ja päätösluonnos annetaan tiedoksi kuuluttamalla Alavuden ja Ähtärin kaupungeissa 19.1. – 20.2.2017 Kuulutus, hakemuksen tiivistelmä, hakemuksen keskeinen sisältö, hakemusasiasta annetut viranomaisten ennakkolausunnot ja päätösluonnos julkaistaan internetissä aluehallintoviraston Lupa-Tietopalvelussa ja kuulutuksen julkaisemisesta ilmoitetaan 19.1.2017 Viiskunta-lehdessä. Hakemuksesta annetaan lisäksi erikseen tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto antaa Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Alavuden ja Ähtärin kaupungeille sekä Alavuden ja Ähtärin kaupunkien ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisille mahdollisuuden lausua hakemuksesta ja päätösluonnoksesta.

Muistutukset ja mielipiteet

Asianosaisilla on mahdollisuus esittää muistutuksia ja muilla kuin asianosaisilla on mahdollisuus esittää mielipiteitä hakemusasiasta ja päätösluonnoksesta hakemuksen ja tämän päätösluonnoksen kuuluttamisen aikana.

5) Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri r.y. esittää, ettei Selkänevan turvetuotannolle tule myöntää lupaa. Aiemman, hylätyksi tulleen hakemuksen mukaan vedet olisi johdettu Yläisen Mustalammen kautta Mustapuroon, josta Hakojoen kautta edelleen Lapuanjokeen. Uuden hakemuksen mukaan vedet tultaisiin johtamaan Perännejärveen Heininevanpuron, Iso Säynäslammen, Säynäspuron, Pienen Säynäslammen ja Säynäspuron kautta. Laskupaikka on Vääräjoen alapuolella, Perännejärven pohjoisosa, joka on rannoiltaan umpeutunut ja hyvin matala alue, koska Suihkonsaari lähes sulkee koko alueen muodostaen siitä kiintoaineetta keräävän altaan.

Yläinen Mustalampi on valuma-alueeltaan enintään 400 ha kokoinen ja ajoittain virtaamaltaan hyvin vähäinen vesistöalue. Selkäneva edustaa valuma-alueesta noin 12 % osuutta, joka tulisi poistumaan luonnollisesta virtaussuunnastaan ja siten vaikuttaisi heikentävästi Mustapuron valuma-alueeseen ja etenkin sen pieniin lampiin, Alainen, Keskinen ja Yläinen Mustalampiin. Näissä kaikissa on vapaa-ajankäyttöä ja mökkejä. Valuma-alueella on Häjylampi sekä Selkälampi, jotka ovat < 1 ha laajuisia vesialueita, eli vesilain mukaisia kohteita joiden luonnontilaa ei saa muuttaa ilman lupaa.

Etenkin Selkälampi on muuttumiselle herkkä, koska se sijaitsee Selkänevan turvetuotantoalueen välittömässä läheisyydessä. Sen läpivirtaama tulee alenemaan huomattavan paljon (20 %) ja lampi tulee kärsimään myös turvetuotannon pölykuormituksesta. Selkälampi on nykyisinkin jo mataloitunut, mutta turvetuotannon pölykuormitus sekä kuivatusvaikutus yhdessä valuma-alueen pienentämisen kanssa tekevät Selkälampeen erittäin suuria vaikutuksia.

Suunniteltu purkuvesistö on pääosin kaivettua ja perattua uomaa, mutta hakemuksissa ei ole annettu tietoa selvityksestä, että alapuolista uomaa olisi inventoitu ja selvitetty uoman luonnontilaisia tai sen kaltaisia osuuksia, joilla saattaisi olla merkitystä arvokkaina vesistön osina, kuten luonnontilaiseksi katsottavana norona tai purona. Tulkittavaksi jää myös se, voiko Iso tai Pieni Säynäslampi olla vesilain mukainen <1 ha suuruinen vesilain mukainen kohde, jonka heikentäminen ja muuttaminen on ilman lupaa kiellettyä.

Hakemusta varten ei ole tehty lainkaan kalataloudellisia selvityksiä, joilla voitaisiin arvioida nykyisen valuma-alueen mahdollisia heikennyksiä eikä kalataloudellisia selvityksiä ole tehty Peränteen suuntaan laskevissa vesistöissä, joihin kuormitus tultaisiin ohjaamaan. Selvityksiä ei ole tehty edes Perännejärven pohjoisosasta, vaikka se on kalataloudellisesti jo merkittävää vesistöaluetta.

Luontokartoitusten osalta on huomattavaa, että vuonna 2010 alueelle on tehty hyvin pintapuolinen luontoselvitys jota on täydennetty Pekka Nuutisen tekemällä luontokartoituksella. Täydellisen epäselväksi jää uusimman kartoituksen tarkoitus, koska se on kohdennettu täysin väärään paikkaan. Ainoastaan alueen koillisosaan sijoittuva pintavalutuskenttä on lupa-alueeseen kuuluva kohde, muuten koko kartoitus on kohdennettu täysin väärälle alueelle. Siten myös viitasammakoihin kohdentuva selvitys on osunut väärään alueeseen, koska alueen otollisin kohde on Selkälampi, joka on jäänyt selvityksen ulkopuolelle. Luontoselvitys on katsottava puutteelliseksi, koska EU:n direktiivilajeja ei ole hankealueelta selvitetty lain vaatimalla tavalla.

Pintavalutuskenttä ei täytä BAT-tekniikan vaatimuksia, koska se esitetään tehtäväksi metsäiselle alueelle, joka on ojitettu. Lisäksi sen pinta-ala on liian pieni valuma-alueen kokoon nähden. Ojittamattomana ala olisi riittävä.

Lupahakemuksessa on esitetty myös COD:n poistoteho, mutta sitä ei ole lupaluonnoksessa otettu huomioon. Humuksen vaikutukset vesistöön ovat turvetuotannon vesistövaikutuksista suurimpia, ja olisi ollut erityisen tärkeää ottaa huomioon kemiallisen hapenkulutuksen alentaminen poistovesistä, koska COD:lle on määrätty reduktio osassa ympäristölupia ja joissakin oikeustapauksissa. Koska kemiallinen hapenkulutus on kasvava ongelma vesistöissä, se olisi tullut lisätä päätösluonnokseen.

Tuotantoalueen läheisyydessä, etenkin vallitsevien tuulien alapuolella on useita kiinteistöjä, joille saattaa aiheutua melu ja pölyhaittoja. Etenkin pölyhaitat ovat huomioitava tarkasti, koska pölykuormitus tulee myös alueen vesistöihin, puroihin ja ojiin päätyen alueen lampiin. Hankealueen reunoilta mitattuna noin 500 m etäisyydellä on useita vapaa-ajanasuntoja sekä kaksi asuinrakennusta.

Selkänevan turvetuotantoon saattaminen aiheuttaisi jo nyt puutteellisesti esitettyjen tietojen mukaan erityisesti vesistölle kielteisiä vaikutuksia. Hanke tulisi vaikuttamaan haitallisesti vesilain mukaisin kohteisiin sekä heikentämään vesistöjen tilaa kuormituksella sekä valuma-alueiden muutosten osalta.

6) Eteläinen osakaskunta toteaa muistutuksessaan, että ympäristölupahakemus hyväksytään tietyillä lisäyksillä. On huomioitava että vesiputedirektiivin tällä jaksolla Peränteen vedenlaatu on parantunut. Tämän vuoksi suolta tulevien vesien on mentävä aina Iso Säynäslammen ja Pieni Säynäslammen läpi. On myös mahdollista jättää oikeus perustaa kosteikko Iso Säynäslampeen.

Tehtävät vesinäyte tulokset on myös lähetettävä Ähtärin eteläiselle osakaskunnalle. Myös kalatalousmaksuun haetaan korotusta 550 euroon vuodessa, koska suon nostoalue on iso ja pinta-ala on suuri.

On myös huomioitava, että vedet voitaisiin laskea Mustalampien kautta Mustapuroa pitkin Hakojärveen ja sieltä eteenpäin.

On myös huomioitava, että Etelä-Pohjanmaan vaihekaavan III inventointi on toteutettu 2013–2014. Se edellyttää maisemien umpeenkasvun tilanteen samana pysymistä sekä päästöjen pysyvän kohtuullisella tasolla – nyt kun alueet ovat menossa valtakunnalliseen kaavaan. Tällä hetkellä olemme olleet maakuntakaavan alaisia.

7) Irene Ojansuu (Viettola 863-402-48-49) esittää muistutuksessaan, että ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä on myös tuotantoalueen alapuolisen vesistön, lähinnä Yläisen Mustalammen vedenlaadun tarkkailu. Sulamisvesien ja voimakkaiden sateiden aikana kiintoaineen, pölyn ja ravinteiden huuhtoutumista Selkälammen alapuolisten ojien kautta Yläiseen Mustalampeen ei voida varmuudella estää. Hakija on jo aiemmin ojittanut suunnittelemansa tuotantoalueen ja luontaisesti vedet valuvat Mustalampeen. Hakijan tulisi varmistaa, että supistetun tuotantoalueen ulkopuolelle jäävän ojitetun alueen vedet eivät kulkeudu Mustalampeen. Olen vapaa-ajan asunnon osaomistaja Yläisen Mustalammen rannalla, vain noin 700m päässä tuotantoalueen reunasta. Käytämme lammen vettä talousvetenä ja vedenlaadun säilyminen hyvänä on siis ensiarvoisen tärkeää. Lisäksi pölyä ja melua vähentämään tarkoitettu metsä tuotantoalueen ja Yläisen Mustalammen välissä ei ole hakijan omistama, joten puuston säilymisestä ei voida varmuudella sanoa mitään. Sähkötön vapaa -ajan asunto on käytössä lähinnä lämpimänä aikana, jolloin tuotantotoiminta meluhaittoineen olisi päivittäistä.

8) Jari Lehtomäki (Piilopaikka 10-409-48-47) toteaa muistutuksessaan, että hänen vapaa-ajan asuntonsa sijaitsee Yläisen Mustanlammen itärannalla n. 570 m etäisyydellä lupa-anomuksessa mainitusta turvetuotantoalueesta. Vesistö kuuluu kuitenkin tuotantoalueen vaikutuspiiriin, lähinnä tuulen tuoman turvepölyn ja melun muodossa. Myös valuma-alue pienee yli 10 %. Näiden vaikutusta tulee myös määrätä tarkkailtavaksi. Lupa-luonnoksessa on myös maininta, että kiinteistön Korpivaara 10-409-67-6 tiheä kuusivaltainen metsä toimisi suojapuuvyöhykkeenä turvepölyn leviämisen estämiseksi Yläisen-Mustanlammen suuntaan. Kiinteistön omistajan sanotaan pidättäytyvän avohakkuusta. Eikö asiasta pitäisi olla kirjallinen suostumus? Eikä sekään varmaan sido tilan mahdollisia tulevia omistajia. Aluehan on selvästi ns. päätehakkuukypsä metsä. Sen vuoksi tämä lupaluonnoksessa määrätty 19 ha alue, jossa turpeennosto kielletään, tulee määrätä palautettavaksi metsätaloustalouteen ja istuttaa alueelle sopivia nopeakasvuisia puita, jotka tulevaisuudessa toimisivat suojapuuvyöhykkeenä Yläisen-Mustanlammen suuntaan. Lupahakemuksessa Selkälammen syvyydeksi arvioidaan 0,5 m. Muistuttaja on itse käynyt lammella pilkillä ja tietää, että syvemällä kohtaa on vettä lähes 2 m jään pinnasta mitattuna. Lammessa on kaloja, ainakin ahvenia ja haukia. Hakija on luvannut tarvittaessa lisätä vesisyvyyttä Selkälammessa kaivuulla/ruoppauksella. Tällöin pitää varmistaa, että liejuista rapavettä ei pääse puroa pitkin Yläiseen Mustalampeen. Täytyy myös varmistaa, että laskeutusaltaat ja muutkin suojarakenteet ovat niin hyvät, että jätevesiä ei missään poikkeustilanteessakaan, esim. kevättulvan, rankkasateiden, paineputken- tai pumppaamon rikkoutumisen vuoksi voi päästä virtaamaan Selkälammen tai Yläiseen Mustalampeen. Kuten edellisessä AVI:n kielteisessä päätöksessä 15.11.2011 on todettu, Yläisen Mustanlammen vesi on ollut vuonna 2010 kokonaisfosforipitoisuuden perusteella arvioituna, rehevää tai jopa ylirehevää. Näin ollen, vesistö ei kaipaa enää yhtään lisäkuormitusta.

9) Sari Saari (Viettola 863-402-48-49) toteaa muistutuksessaan, että turvetuotantoalueelta aiheutuu virkistyskäyttöön tarkoitetulle mökille melu- ja pölyhaittaa. Luonnonrauhasta ja äänistä nauttiminen ja niistä virkistäytyminen häiriintyy. Pölyinen hengitysilma aiheuttaa myös oireita astmaatikoiden. Metsämarjojen ja sienten kerääminen ja hyväksikäyttö hankaloituu. Mökin käyttömukavuus ja rahallinen arvo laskee. Yläisen Mustalammen veden laatua on tarkkailtava, koska luonnolliseen veden valumaan ja kulkusuuntaan on muutettu. Luvan hakijan on korvattava toiminnasta aiheutuva loma-asunnon arvonalennus, vesistön mahdollinen kunnostus, virkistyskäytön heikkeneminen ja mahdolliset terveyshaitat.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalle on annettu mahdollisuus vastineen antamiseen päätösluonnoksesta, viranomaisen ennakkolausunnoista sekä muistutuksista ja mielipiteistä 22.2.–10.3.2017.

Hakija on 9.3.2017 toimittamassaan vastineessa esittänyt kartalla oman ehdotuksensa tuotantoalueen rajauksesta. Tuotantoaluetta on rajattu lohkon B pohjoisosasta 300 m:n etäisyydelle lähimmästä asuinrakennuksesta ja rajoitettu toimintaa siten, ettei alle 500 metrin etäisyydellä asuinrakennuksesta saa tehdä tuotantotoimia, kun tuulee etelän ja lännen väliltä.

Lausuntoihin ja muistutuksiin hakija vastaa seuraavaa:

1) Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Selkänevan turvetuotantoalueelle (51 ha) suunnitellun pintavalutuskentän pinta-ala on 2,6 ha eli 5,1 % alkuperäisessä hakemuksessa esitetystä valuma-alueesta, mikä täyttää sille asetetut vähimmäisvaatimukset (ojitettu pintavalutuskenttä 5,0 %). Hakija esittää tässä vastineessaan tuotantoalueen rajausta siten, että tuotantoalueen pinta-ala olisi kokonaisuudessaan 48,8 ha, jolloin pintavalutuskentän koko olisi 5,3 % esitetystä valuma-alueesta. Tuotantoalueen rajausta on esitetty kartalla vastineen liitteessä.

Pintavalutuskentän puhdistustehokkuuden arviointi perustuu kokemuspäiseen tietoon vastaavien pintavalutuskenttien toimivuutta kuvaavista mitauksista sekä kyseisen pintavalutuskentän ominaisuuksista sen toimivuuteen vaikuttavien tekijöiden suhteen: kentän koko, käyttöaste, kaltevuus, turvepaksuus, turpeen maatuneisuusaste sekä kentällä mahdollisesti esiintyvät oikovirtaukset ja valumavesien mahdollinen kontakti alapuolisen mineraalimaan kanssa. Selkänevan turvetuotantoalueella pintavalutuskentällä saavutettava reductio fosforin suhteen on arvioitu olevan 30–50 %. Hakija esittää että lupamääräys pintavalutuskentän puhdistustehokkuudeksi fosforin osalta asetetaan 30 %. Perusteet pintavalutuskentän mitoittamiseen ja arvio puhdistustehokkuudesta on esitetty ympäristölupahakemuksen täydennyksessä 23.6.2016.

Hakija on ympäristölupahakemuksen täydennyksessä 30.11.2016 esittänyt lähimpien häiriintyvien kohteiden sijainnit suhteessa turvetuotantoalueeseen ja alueen etelä- ja itäpuolella olevien lähimpien kiinteistöjen (kiinteistöt 10-409-67-24 ja 10-409-54-101) omistajien suostumuksen turvetuotannon aloittamiseen. Tuotantoalueen koillispuolella olevan kiinteistön (kiinteistö 10-409-67-4) omistajaa ei ole yrityksistä huolimatta tavoitettu. Hakija esittää, että asutuksen ja tuotantoalueen välisen etäisyyden määrittämisessä sovelletaan 500 m sijasta 300 metrin etäisyyttä, joka hakijan näkemyksen mukaan on riittävä etäisyys estämään merkittävien pöly- ja meluhaittojen kohdistuminen kiinteistöllä 10-409-67-4 olevalle loma-asunnolle. Hakija esittää lisäksi, että toiminta tuotantoalueen pohjoisosassa keskeytetään, kun tuuli käy etelän ja lännen välisestä suunnasta, jolloin tuotannosta aiheutuvat ja kiinteistölle 10-409-67-4 kohdistuvat mahdolliset vaikutukset voidaan minimoida. Alun perin tuotantoalueen pohjoisosaan suunniteltu turveauma sijoitetaan lohkolle B, jolloin etäisyys lähimpään vapaa-ajan asuntoon on yli 500 metriä. Hakijan esitys tuotantoalueen rajoituksesta ja turveauman sijoittumisesta asutukseen liittyvän etäisyyden johdosta sekä tuotannon rajoitusalueet on esitetty kartalla vastineen liitteessä.

Rankkasateiden aikana tapahtuvaa vesien varastointikapasiteettia turvetuotantoalueella on käsitelty tarkemmin vastineen kohdassa 8.

Selkänevan turvetuotantoalueelta tulevat vedet johdetaan Heininevanpuuroa pitkin Iso-Säynäslampeen, Säynäspuron kautta Pieni-Säynäslampeen ja edelleen Perännejärven pohjoispäähän. Vesien johtamisreitit pituus Selkänevalta Perännejärveen on noin 5,7 km. Säynäspuroon ja sitä kautta Peränteeseen johdetaan myös Ähtärin kaupungin jätevedenpuhdistamon puhdistetut vedet. Samalle alueelle laskee Vääräkosken kautta koko yläpuolinen vesistö. Peränne on Suihkonsalmen pohjoispuolelta matala ja Suihkonsaari rajoittaa veden vaihtoa muuhun järveen, minkä seurauksena Säynäspuroa pitkin kulkeutuva kuormitus rajoittuu järven pohjoisimpaan osaan. Ottaen huomioon pitkän kulkureitin ennen kuivatusvesien päätymistä järveen, kulkureitille sijoittuvien lampien vaikutuksen sekä Peränteen nykyisen vedenlaadun, on turvetuotantoalueelta kulkeutuvilla kuivatusvesillä todennäköisesti hyvin pieni vaikutus järven vedenlaatuun.

Hakija on ympäristölupahakemuksen täydennyksessä 23.6.2016 esittänyt, että virtaaman vähentyminen Selkälampeen voi osaltaan laskea lammen vedenpintaa, nopeuttaa lammen umpeenkasvua sekä vaikuttaa sitä kautta lammen vedenlaatuun. Selkälampi on hakijan mukaan sekä kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella kasvamassa hiljalleen umpeen ja vesisyvyys on vähentynyt. Selkänevan tuotantoalueen kuivatusvesiä ei johdeta lainkaan Selkälampeen, minkä takia tuotantoalueen kuivatusvedet eivät heikennä lammen vedenlaatua. Vedenlaatuun vaikuttaa todennäköisesti eniten lammen valuma-alueella sijaitsevat pellot sekä niiltä tuleva hajakuormitus. Selkälammen vedenvaihtoa lisää ja vedenlaatua parantaa lammen eteläpuolella sijaitsevat lähteet, joiden vedet kulkeutuvat kokonaisuudessaan oja pitkin Selkälampeen.

Hakija on ympäristölupahakemuksen täydennyksessä 30.11.2016 esittänyt, että Selkälammen osalta valuma-alue on nykyisin 0,81 km² ja hankkeen vesienohjausjärjestelyiden jälkeen 0,65 km² (arvioitu muutos -21 %). Selkälammen osalta valuma-alueen pieneneminen voi arvion mukaan vaikuttaa jonkin verran lammen vesitaseeseen virtaaman vähentyessä. Vesienjohtamisen muutoksesta aiheutuvaa virtaaman vähentymistä ei voida tämän hetken tiedon perusteella täysin estää, mutta kuten edellisessä täydennyksessä on tuotu esiin, lampeen purkautuu oja pitkin kaksi lähdettä jotka ylläpitävät lammen vesitasetta. Ojitus- ja vesienjohtamisreitit alueella tarkentuvat ja rakennetaan vasta kuntoonpanovaiheessa, ja tuolloin vesienjohtoreitit pyritään järjestämään niin että lammen vesitalous muuttuu mahdollisimman vähän. Lampi on jo nykyisellään madaltunut ja kasvamassa umpeen. Vesisyvyyttä voidaan lisätä ja umpeenkasvua estää mm. kaivuulla/ruoppauksella. Hakija on valmis osallistumaan lammen ruoppaukseen samalla osuudella kuin mitä lammen valuma-alue toiminnan aloittamisen seurauksena pienenee.

Vaikutustarkkailu toteutetaan siten, että ensimmäiset vesistötarkkailun näytteet otetaan ennen tuotantoalueen kunnostuksen aloittamista. Kunnostustoimenpiteiden alettua vesistötarkkailun näytteet otetaan vuosittain.

Varsinaisen tuotantotoiminnan ensimmäisen vuoden jälkeen tarkkailua toteutetaan joka toinen vuosi. Näytteet otetaan Heininevanpurosta ja Säynäspurosta niissä aiemmin käytetyiltä havaintopaikoilta. Ennen tuotantotoiminnan aloittamista näyte otetaan myös Selkälammesta, jolloin kartoitetaan myös järven syvyysolosuhteet ja määritetään vedenpinnan korkeus. Tarkkailusuunnitelma toimitetaan Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle ennen toiminnan käynnistymistä.

2) Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen

Heininevanpuron, Iso-Säynäslammen, Säynäspuron ja Pieni-Säynäslammen kalastosta ei ole saatavilla ajantasaisia kalastotietoja. Tietoja on selvitetty Ähtärin ja Alavuden ympäristönsuojeluviranomaisilta, Ähtärin reitin kalastusalueen puheenjohtajalta, Ähtärin eteläisen osakaskunnan puheenjohtajalta (kyseisiä vesialueita hallinnoiva osakaskunta) sekä valtakunnallisesta koekalastusrekisteristä. Kuten alkuperäisessä hakemuksessa on esitetty, Selkänevan alapuolisissa puroissa saattaa esiintyä Perännejärvessä esiintyviä kalalajeja. Puroilla tai lammilla (lammet hyvin soistuneita/umpeen kasvaneita) ei tiettävästi ole merkitystä virkistyskalastuskohteina.

Hakija esittää, että Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle maksettava, vesistöön johdettavien päästöjen vaikutusalueen kalastolle ja kalastukselle aiheutuvan haitan ehkäisemiseksi suoritettava kalatalousmaksu, aloitetaan kuntoonpanon aloitusvuodesta alkaen. Maksu olisi vuosittain 200 euroa ja maksu suoritetaan 5 vuoden välein. Ensimmäinen maksu, 1 000 euroa, viideltä ensimmäiseltä toimintavuodelta suoritetaan maaliskuun aikana kolmantena toimintavuotena.

3) Alavuden kaupunki

Hakija on ympäristölupahakemuksen täydennyksessä 30.11.2016 esittänyt lähimpien häiriintyvien kohteiden sijainnit suhteessa turvetuotantoalueeseen ja alueen etelä- ja itäpuolella olevien lähimpien kiinteistöjen (kiinteistöt 10-409-67-24 ja 10-409-54-101) omistajien suostumuksen turvetuotannon aloittamiseen. Tuotantoalueen koillispuolella olevan kiinteistön (kiinteistö 10-409-67-4) omistajaa ei ole yrityksistä huolimatta tavoitettu. Hakija esittää, että asutuksen ja tuotantoalueen välisen etäisyyden määrittämisessä sovelletaan 500 m sijasta 300 metrin etäisyyttä, joka hakijan näkemys mukaan on riittävä etäisyys estämään merkittävien pöly- ja meluhaittojen kohdistuminen kiinteistöllä 10-409-67-4 olevalle loma-asunnolle. Hakija esittää lisäksi, että toiminta tuotantoalueen pohjoisosassa keskeytetään, kun tuuli käy etelän ja lännen välisestä suunnasta, jolloin tuotannosta aiheutuvat ja kiinteistölle 10-409-67-4 kohdistuvat mahdolliset vaikutukset voidaan minimoida. Alun perin tuotantoalueen pohjoisosaan suunniteltu turveauma sijoitetaan lohkolle B, jolloin etäisyys lähimpään vapaa-ajan asuntoon on yli 500 metriä. Hakijan esitys tuotantoalueen rajoituksesta ja turveauman sijoittumisesta asutukseen liittyvän etäisyyden johdosta sekä tuotannon rajoitusalueet on esitetty kartalla vastineen liitteessä.

4) Ähtärin kaupunki

Selkänevan turvetuotantoalueelle (51 ha) suunnitellun pintavalutuskentän pinta-ala on 2,6 ha eli 5,1 % alkuperäisessä hakemuksessa esitetystä valuma-alueesta, mikä täyttää sille asetetut vähimmäisvaatimukset (ojitettu pintavalutuskenttä 5,0 %). Hakija esittää tässä vastineessaan tuotantoalueen rajausta siten, että tuotantoalueen pinta-ala olisi kokonaisuudessaan 48,8 ha, jolloin pintavalutuskentän koko olisi 5,3 % esitetystä valuma-alueesta. Tuotantoalueen rajaus on esitetty kartalla vastineen liitteessä.

Vaikutustarkkailu toteutetaan siten, että ensimmäiset vesistötarkkailun näytteet otetaan ennen tuotantoalueen kunnostuksen aloittamista. Kunnostustoimenpiteiden alettua vesistötarkkailun näytteet otetaan vuosittain. Varsinaisen tuotantotoiminnan ensimmäisen vuoden jälkeen tarkkailua toteutetaan joka toinen vuosi. Näytteet otetaan Heinävedenpuurosta ja Säynäspurosta niissä aiemmin käytetyiltä havaintopaikoilta. Ennen tuotantotoiminnan aloittamista näyte otetaan myös Selkälammesta, jolloin kartoitetaan myös järven syvyysolosuhteet ja määritetään vedenpinnan korkeus. Tarkkailusuunnitelma toimitetaan Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ennen toiminnan käynnistymistä.

5) Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaanpiiri r.y.

Hakija on ympäristölupahakemuksen täydennyksessä 23.6.2016 esittänyt, että virtaaman vähentyminen Selkälampeen voi osaltaan laskea lammen vedenpintaa, nopeuttaa lammen umpeenkasvua sekä vaikuttaa sitä kautta lammen vedenlaatuun. Selkälampi on hakijan mukaan sekä kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella kasvamassa hiljalleen umpeen ja vesisyvyys on vähentynyt. Selkänevan tuotantoalueen kuivatusvesiä ei johdeta lainkaan Selkälampeen, minkä takia tuotantoalueen kuivatusvedet eivät heikennä lammen vedenlaatua. Vedenlaatuun vaikuttaa todennäköisesti eniten lammen valuma-alueella sijaitsevat pellot sekä niiltä tuleva hajakuormitus. Selkälammen vedenvaihtoa lisää ja vedenlaatua parantaa lammen eteläpuolella sijaitsevat lähteet, joiden vedet kulkeutuvat kokonaisuudessaan oja pitkin Selkälampeen.

Hakija on ympäristölupahakemuksen täydennyksessä 30.11.2016 esittänyt, että Selkälammen osalta valuma-alue on nykyisin 0,81 km² ja hankkeen vesienohjausjärjestelyiden jälkeen 0,65 km² (arvioitu muutos -21 %). Selkälammen osalta valuma-alueen pieneneminen voi arvion mukaan vaikuttaa jonkin verran lammen vesitaseeseen virtaaman vähentyessä. Vesienjohtamisen muutoksesta aiheutuvaa virtaaman vähentymistä ei voida tämän hetken tiedon perusteella täysin estää, mutta kuten edellisessä täydennyksessä on tuotu esiin, lampeen purkautuu oja pitkin kaksi lähdettä jotka ylläpitävät lammen vesitasetta. Ojitus- ja vesienjohtamisreitit alueella tarkentuvat ja rakennetaan vasta kuntoonpanovaiheessa, ja tuolloin vesienjohtoreitit pyritään järjestämään niin että lammen vesitalous muuttuu mahdollisimman vähän. Lampi on jo nykyisellään madaltunut ja kasvamassa umpeen. Vesisyvyyttä voidaan lisätä ja umpeenkasvua estää mm. kaivuulla/ruoppauksella. Hakija on valmis osallistumaan lammen ruoppaukseen samalla osuudella kuin mitä lammen valuma-alue toiminnan aloittamisen seurauksena pienenee.

Karttatarkastelun perusteella Heininevanpuro ja Säynäspuro kulkevat käytännössä koko matkaltaan metsä- ja maatalousalueiden läpi, ja metsä- sekä maatalousalueet ulottuvat osittain kiinni purouomiin. Maatalousalueet lisääntyvät selvästi Säynäspurouoman ala- ja alaosalla ja alaosalla puroon johdetaan myös Ähtärin jätevedenpuhdistamon puhdistetut jätevedet. Kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella purouomat ovat koko matkaltaan melko suorita eikä uomassa ole havaittavissa luonnontilaiselle purouomalle tyypillistä mutkikkautta/meanderointia. Tämä viittaa siihen, että uomia on perattu. Myöskään uoman reunan puusto ei vaikuta luonnontilaiselta. Julkaisussa Purot ja norot metsälain kohteina Lounais-Suomessa Kajava ym. (2002) tuovat esiin, että luonnontilaisen kaltainen uoma on määritelty siten että siinä voi olla vähäisiä jälkiä uoman perkauksesta, mutta pienveden suojaisuus on säilynyt. Edelleen luonnontilaisuuden kaltaisuus edellyttää kuitenkin, että perkaus on ollut alun perin suhteellisen kevyt, tietty mutkaisuus on säilynyt uomassa ja lisäksi kasvillisuus on peittänyt alleen perkausjäljet. Kuitenkin voimakkaastikin peratut purot (perkauksesta vähintään 30–40 vuotta) voidaan tulkita luonnontilaisen kaltaisiksi joissain tapauksissa, mikäli eroosio ja puronvarren käsittelemättömyys on palauttanut purouoman luonnontilaisuuteen liittyvät elementit. Heininevanpurouoman ja Säynäspurouoman osalta perkaustoimenpiteet eivät kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella vaikuta kevyiltä (uomat suoristettu), suojaisuus ei ole säilynyt ja uoma ei ole palautunut ennalleen, minkä takia puroja ei voida pitää luonnontilaisen kaltaisina. Purouomien tilasta ja vesienjohtamisreitit läheisestä metsänkäsittelystä hakija on ollut yhteydessä myös alueelliseen Metsäkeskukseen, Metsänhoitoyhdistykseen sekä MetsäGroupiin (omistaa metsiä alueella). Kyseiset tahot eivät tienneet vesienjohtamisreitiltä luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia ja näin ollen suojeltavia kohteita.

Heininevanpurouoman, Iso-Säynäslammen, Säynäspurouoman ja Pieni-Säynäslammen kalastusta ei ole saatavilla ajantasaisia kalastotietoja. Tietoja on selvitetty Ähtärin ja Alavuden ympäristönsuojeluviranomaisilta, Ähtärin reitin kalastusalueen puheenjohtajalta, Ähtärin eteläisen osakaskunnan puheenjohtajalta (kyseisiä vesialueita hallinnoiva osakaskunta) sekä valtakunnallisesta koekalastusrekisteristä. Kuten alkuperäisessä hakemuksessa on esitetty, Selkänevan alapuolisissa puroissa saattaa esiintyä Perännejärvessä esiintyviä kalalajeja. Puroilla tai lammilla (lammet hyvin soistuneita/umpeen kasvaneita) ei tiettävästi ole merkitystä virkistyskalastuskohteina.

Selkänevan turvetuotantoalueelle (51 ha) suunnitellun pintavalutuskentän pinta-ala on 2,6 ha eli 5,1 % alkuperäisessä hakemuksessa esitetystä valuma-alueesta, mikä täyttää sille asetetut vähimmäisvaatimukset (ojitettu pintavalutuskenttä 5,0 %). Hakija esittää tässä vastineessaan tuotantoalueen rajausta siten, että tuotantoalueen pinta-ala olisi kokonaisuudessaan 48,8 ha, jolloin pintavalutuskentän koko olisi 5,3 % esitetystä valuma-alueesta. Tuotantoalueen rajausta on esitetty kartalla vastineen liitteessä.

Hakija on ympäristölupahakemuksen täydennyksessä 30.11.2016 esittänyt lähimpien häiriintyvien kohteiden sijainnit suhteessa turvetuotantoalueeseen ja alueen etelä- ja itäpuolella olevien lähimpien kiinteistöjen (kiinteis-

töt 10-409-67-24 ja 10-409-54-101) omistajien suostumuksen turvetuotannon aloittamiseen. Tuotantoalueen koillispuolella olevan kiinteistön (kiinteistö 10-409-67-4) omistajaa ei ole yrityksistä huolimatta tavoitettu. Hakija esittää, että asutuksen ja tuotantoalueen välisen etäisyyden määrittämisessä sovelletaan 500 m sijasta 300 metrin etäisyyttä, joka hakijan näkemys mukaan on riittävä etäisyys estämään merkittävien pöly- ja meluhaittojen kohdistuminen kiinteistöllä 10-409-67-4 olevalle loma-asunnolle. Hakija esittää lisäksi, että toiminta tuotantoalueen pohjoisosassa keskeytetään, kun tuuli käy etelän ja lännen välisestä suunnasta, jolloin tuotannosta aiheutuvat ja kiinteistölle 10-409-67-4 kohdistuvat mahdolliset vaikutukset voidaan minimoida. Alun perin tuotantoalueen pohjoisosaan suunniteltu turveauma sijoitetaan lohkolle B, jolloin etäisyys lähimpään vapaa-ajan asuntoon on yli 500 metriä. Hakijan esitys tuotantoalueen rajoituksesta ja turveauman sijoittumisesta asutukseen liittyvän etäisyyden johdosta sekä tuotannon rajoitusalueet on esitetty kartalla vastineen liitteessä.

6) Eteläinen osakaskunta

Ympäristölupahakemuksessa on esitetty suunnitelma, jossa kuivatusvedet johdetaan Peränteeseen Iso Säynäslammen ja Pieni Säynäslammen läpi. Vesistötulokset lähetetään myös Ähtärin eteläiselle osakaskunnalle. Hakija esittää kalatalousmaksuksi ympäristölupapäätösluonnoksessa esitetyn 200 € vuodessa. Selkänevan turvetuotantoalueelle on haettu jo aiemmin ympäristölupaa, jossa kuivatusvedet oli suunniteltu johdettavaksi kyseistä reittiä. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on antanut 15.11.2011 asiasta hylkäävän päätöksen (Dnro LSSAVI/242/04.08/2010).

7) Irene Ojansuu

Hakijan näkemyksen mukaan tuotantoalueelta ei pääse kuivatusvesiä Yläisen Mustalammen suuntaan missään olosuhteissa. Poikkeustilanteita on tarkasteltu vastineen kohdassa 8. Mahdollisesti hylättävä alue sijaitsee luontaisesti Yläisen Mustajärven valuma-alueella, minkä vuoksi alueen vesiä ei ole järkevästi mahdollista johtaa muualle, ja lisäksi se pienentäisi Yläisen Mustalammen valuma-aluetta tarpeettomasti. Mikäli jokin osa suunnitellusta alueesta hylätään, muutetaan alue Etelä-Pohjanmaan metsäkeskuksen hyväksymän maankäyttösuunnitelman mukaisesti pelloksi. Hakijan näkemyksen mukaan turvetuotantoalueen vaikutukset eivät ulotu Yläiseen Mustalampeen, mikä vuoksi vesistötarkkailu ei ole tarpeen. Tuotantoalueelta ei johdeta kuivatusvesiä lainkaan Yläisen Mustalammen suuntaan. Hakija esittää tuotantoalueen rajaamista 300 m:n päähän (liitekartta) tuotantoalueen koillispuolella olevasta vapaa-ajan asunnosta, jolloin etäisyyttä Yläiseen Mustalampeen tulee vähintään 600 m, ja välissä on suojametsävyöhyke joka vähentää melu- ja pölyhaittoja tehokkaasti. Turvetuotantoalueiden melututkimustuloksien mukaan avoimessa maastossa melutasot voivat ylittyä hetkellisesti meluisimmilla työvaiheilla 500 metrin etäisyydellä, mutta puuston on todettu vaimentavan ääntä niin, että meluvaikutus jää 100–200 metriin.

8) Jari Lehtomäki

Mikäli jokin osa suunnitellusta alueesta hylätään, muutetaan alue Etelä-Pohjanmaan metsäkeskuksen hyväksymän maankäyttösuunnitelman mukaisesti pelloksi.

Hakijan näkemyksen mukaan tuotantoalueelta ei pääse kuivatusvesiä Selkälampeen missään olosuhteissa. Pumppaamoon tulee kaksi pumppua, joista toinen on aina varalla. Poikkeustilanteessa kuivatusvesiä pystytään tarvittaessa varastoimaan kuivatusojastoon (sarkaojat, kokoojaojat), joissa normaalitilanteessa ei ole seisovaa vettä. Tämän vuoksi niissä on merkittävä varastointitilavuus poikkeustilanteita varten.

Poikkeustilanteessa kuivatusvedet kerääntyvät tuotantoalueella matalimpaan maastonkohtaan, eli laskeutusaltaisiin, Selkälammen puoleiseen kokoojajaan, sekä lohkon B sarkaojiin. Lohkolta A lohkolle B tulevaan kokoojajaan asennetaan virtaamansäätöpato, jolloin kuivatusvesiä saadaan poikkeustilanteessa padottua myös lohkon A kokooja- ja sarkaojiin.

Kokoojaojat ovat varsin syviä (noin 3–4 m). Esimerkiksi pelkästään tuotantoalueen Selkälammen puoleiseen kokoojajaan voidaan poikkeustilanteessa varastoida kuivatusvesiä noin 5 000 m³ (5–6 m³/oja m). Lohkon 2 sarkaojiin kuivatusvesiä saadaan varastoitua myös noin 5 000 m³ (1 m³/oja m). Lisäksi laskeutusaltaissa on myös varastotilavuutta poikkeustilanteita varten arviolta noin 2 000 m³. Tällöin vesien varastotilavuutta tuotantoalueella voidaan lohkon B ja laskeutusaltaiden alueella arvioida olevan noin 12 000 m³. Varastotilavuuden kapasiteettia on tarkasteltu kahden tilanteen osalta.

Esimerkki 1. Rankkasade 15 mm 12 tunnin aikana, jollainen voi esiintyä muutaman kerran kesässä. Tällöin tuotantoalueella (38 ha) syntyy kuivatusvesiä 12 tunnin aikana yhteensä 5 700 m³. Tällöin vesien varastointitilavuus tuotantoalueella riittää varsin hyvin.

Esimerkki 2. Kerran 30 vuoden aikana esiintyvä rankkasade, 30 mm 1 tunnin aikana. Tällöin tuotantoalueella (38 ha) syntyy kuivatusvesiä tunnin aikana 11 400 m³. Tällöin vesien varastointitilavuuden voidaan arvioida myös riittävän. Lisäksi virtaamansäätöpadolla kuivatusvesiä saadaan varastoitua myös lohkon A kokooja- ja sarkaojiin, joita ei ole huomioitu vesien varastotilavuuden laskennassa.

Esimerkissä 1 pumppauksen (suunniteltu pumppauskapasiteetti 125 l/s) ollessa käynnissä kuivatusvesiä ei juurikaan pääse kerääntymään laskeutusaltaisiin ja kuivatusojastoon. Kuivatusvesiä saadaan pumpattua pintavalutuskentälle 12 tunnin aikana 5 400 m³.

Esimerkissä 2, yhden tunnin erittäin poikkeuksellisen rankkasateen aikana pumppauksesta ei ole välitöntä apua, vaan vesien varastointitilavuus nousee merkittävään asemaan. Vedet saadaan kuitenkin pumpattua pintavalutuskentälle noin 25 tunnin aikana.

Esimerkeissä tuotantoalueen pinta-ala on käytetty aluetta joka on hyväksytty ympäristölupapäätösluonnoksessa. Hyväksytyn tuotantoalueen koko pinta-ala reuna- ja auma-alueineen on noin 38 ha.

9) Sari Saari

Turvetuotantoalueiden melututkimustuloksien mukaan avoimessa maastossa melutasot voivat ylittyä hetkellisesti meluisimmilla työvaiheilla hetkellisesti 500 metrin etäisyydellä, mutta puuston on todettu vaimentavan ääntä niin, että meluvaikutus jää 100–200 metriin. Yläiselle Mustalammelle tulee etäisyyttä tuotantoalueelta vähintään 600 metriä, ja välissä on suoja-metsävyöhyke joka vähentää melu- ja pölyhaittoja tehokkaasti. Hakijan näkemyksen mukaan korvausvaatimuksille ei ole perusteita.

MERKINTÄ

Asiaa ratkaistaessa on ollut esillä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston antaman päätöksen nro 142/211/1 perusteena olleet asiakirjat.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto myöntää Prinkkilä Oy:lle ympäristöluvan Selkänevan turvetuotantoon Alavuden kaupungissa Lapuanjoen vesistöalueella hakemukseen liitetyn suunnitelman ja sen täydennysten mukaisesti siten muutettuna kuin lupamääräyksistä ilmenee. Tuotantoalueen pinta-ala on noin 33 ha. Lisäksi auma-alueita on noin 2 ha.

Aluehallintovirasto myöntää oikeuden johtaa kuivatusvesiä tilojen Uusi-Jaakkola 989-407-2-96 ja Rantamäki 989-407-2-146 alueella sijaitsevaan ojaan (YSL 68.1 §).

Aluehallintovirasto hylkää hakemuksen siltä osin kuin se koskee turvetuotantoa päätöksen liitekarttaan merkityllä alueella.

Lupamääräykset

Päästöt vesiin

1. Turvetuotantoalueen vedet on johdettava hakemuksen täydennyksen (1.7.2016) liitteenä 3 olevan kartan mukaisesti vesienkäsittelyrakenteiden jälkeen laskuojan kautta Heininevanpuroon ja edelleen Iso-Säynäslammen, Säynäspuron ja Pieni-Säynäslammen kautta Perännejärveen.
2. Tuotantoalueen vedet on johdettava hakemuksen täydennyksen (1.7.2016) liitteenä 1 olevan tuotantosuunnitelmaportaan (mk 1:5 000, pvm 22.6.2016) mukaisesti sarkaojarakenteiden, virtausta säätevien patojen ja laskeutuslaitteiden kautta sekä käsiteltävä ympärivuotisesti 2,6 ha:n pintavalutuskentällä sekä muutoin hakemussuunnitelmasta ilmenevällä tavalla.

Pintavalutuskenttä on rakennettava siten, että töiden haitalliset vaikutukset vesistöön jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Pintavalutuskenttää rakennettaessa ei saa tarpeettomasti vahingoittaa alueen kasvillisuutta. Oikovir-

taukset on estettävä patoamalla ojat riittävän tiheästi soveltuvalla pintavalutus kentän ulkopuolelta tuodulla materiaalilla. Veden jakautumisesta taiseesti koko pintavalutus kentälle on huolehdittava reikäputkilla tai vain pintakerrokseen kaivetuilla ojilla. Reikäputkien ja ojien yksityiskohtaisessa sijoittamisessa on hyödynnettävä alueelta mittauksin hankittavaa tarkkaa korkeustietoa. Reikäputkien ja ojien paikkoja on tarvittaessa muutettava.

Sarkaojien päissä on oltava lietesyvännys, lietteenpidätin ja päisteputket. Kokoojajiin on rakennettava virtausta säätelevät padot. Laskeutusaltaissa on oltava pintapuomit ja purkupään virtaamaa padottava rakenne. Laskeutusaltaiden ja pintavalutus kenttien on oltava mitoitusohjeiden mukaisia.

Auma-alueiden ja ojien välissä on oltava vähintään 20 metriä leveä suoja-kaista, joka estää turpeen joutumisen ojiin.

Tuotantoalueen ulkopuoliset valumavedet on johdettava tuotantoalueen ja vesienkäsittelyrakenteiden ohitse eristysojissa, joissa on oltava lietesyvännys. Eristysojia kaivettaessa on käytettävä kaivukatkoja ja vedet on johdettava pintavaluntana vesistöön, jos se on mahdollista.

3. Pintavalutus kentän puhdistustehon on oltava vähintään seuraava:

Kiintoaine	50 %
Kokonaisfosfori	50 %
Kokonaistyyppi	20 %

Puhdistusteho lasketaan laskeutusaltaan jälkeen ennen pintavalutus kenttää ja sen jälkeen määritettyjen pitoisuuksien vuosikeskiarvoista häiriötilanteet mukaan lukien.

Jos puhdistustehon raja-arvoja ei saavuteta, mutta pintavalutus kentältä lähtevän veden kokonaisfosforipitoisuus on yksittäisellä näytteenotokerralla ollut alle 30 µg/l, kokonaistyyppipitoisuus alle 800 µg/l tai kiintoainepitoisuus alle 4 mg/l, voi luvan haltija jättää kyseisen parametrin näytteenotokerran tulokset pois puhdistustehon vuosikeskiarvoa laskettaessa.

4. Jos pintavalutus kentällä ei tarkkailun perusteella saavuteta lupamääräyksessä 3 asetettuja käsittelyvaatimuksia, luvan haltijan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin vesienkäsittelyn parantamiseksi ja ilmoitettava tehtävistä toimenpiteistä kirjallisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Alavuden ja Ähtärin kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisille. Jos lupamääräyksessä 3 asetettuja käsittelyvaatimuksia ei saavuteta seuraavanakaan vuonna luvan haltijan on toimitettava sitä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä aluehallintovirastolle vesienkäsittelyn tehostamista koskeva suunnitelma, jonka perusteella aluehallintovirasto voi muuttaa tai täsmentää lupaa ja lupamääräyksiä.
5. Laskeutusaltaiden ja niiden jälkeisten vesienkäsittelyrakenteiden on oltava käytössä ennen sarkaojitusta ja suon pintakerroksen poistamista. Niiden valmistumisesta on ilmoitettava ennen käyttöönottoa Etelä-Pohjanmaan

elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Alavuden ja Ähtärin kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisille.

Vesienkäsittelyrakenteisiin saa Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia muutoksia, jotka eivät vähennä niiden tehoa.

6. Vesienkäsittelyrakenteet ja ojasot on pidettävä jatkuvasti toimintakunnossa ja niiden toimivuus on tarkastettava säännöllisesti.

Laskeutusaltaat, sarkaojat ja lietesvyennykset sekä reuna- ja kokooajot on puhdistettava ainakin kerran vuodessa tuotantokauden päätyttyä ja aina muulloinkin tarpeen vaatiessa. Kivennäismaahan kaivetut ojat on tarkastettava ainakin kerran vuodessa ja puhdistettava tarvittaessa.

Laskeutusaltaista, lietesvyennyksistä ja ojista poistettava liete on sijoitettava siten, ettei se pääse vesistöön.

Päästöt ilmaan ja melu

7. Tuotanto ja turpeen varastointi on tehtävä ja ajoitettava siten, että tuotantoalueelta leviää mahdollisimman vähän turvepölyä ympäristöön. Koneiden ja laitteiden on oltava mahdollisimman vähän turvepölyä aiheuttavia. Aumoja ei saa sijoittaa alle 500 metrin etäisyydelle asuinrakennuksista ja Selkälammesta.

Tuotantoalueen ulkopuolelle pölyämistä aiheuttava toiminta on kielletty tuotantoalueen eteläosassa, kun tuulee luoteen ja koillisen väliltä sekä lohkolla B ja alle 500 m:n etäisyydellä Selkälammen rannalla olevasta saunamökistä lohkolla A, kun tuulee lounaan ja luoteen väliltä. Alueet on merkitty päätöksen liitekarttaan. Alueella on oltava asianmukainen tuulen suunnan ja nopeuden osoittava kiinteästi asennettu ja rekisteröivä mittari.

Kuljetuksiin käytettävät ajoneuvot on kuormattava siten, ettei kuorma pölyä häiritsevästi.

Suojapuusto on säilytettävä hakijan hallinnassa olevilla tämän päätöksen liitekarttaan merkityillä alueilla.

8. Alueen kuntoonpanotyöt, turvetuotanto ja varastointi on järjestettävä siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän melua. Melutaso ei saa ylittää asuinrakennusten pihapiirissä 55 dB (LAeq) klo 7–22 eikä 50 dB (LAeq) klo 22–7. Loma-asuntojen pihapiirissä melutaso ei saa ylittää 45 dB (LAeq) klo 7–22 eikä 40 dB (LAeq) klo 22–7.

Varastointi ja jätteet

9. Tuotantoa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän ja ettei jätteestä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Luvan haltijan on järjestettävä jätehuolto ja jätteen kuljetus asianmukaisesti.

Luvan haltijan on noudatettava hakemukseen sisältyvää kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

10. Voiteluaineet ja jäteöljy on säilytettävä katetussa tilassa, jossa on tiivisalustainen reunallinen suojarakenne. Polttoainesäiliöiden on oltava tiiviillä alustalla siten, ettei polttoainetta säilytyksen tai tankkauksen aikana pääse maaperään tai ojiin. Paikallaan pysyvien polttoainesäiliöiden on oltava kaksivaippaisia tai valuma-altaalla varustettuja. Polttoainesäiliöissä on oltava ylitäytönestinjäljestin ja laponestinjäljestin. Luvan haltijan tulee puhdistaa mahdollisessa vahinkotilanteessa pilaantunut maaperä.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

11. Luvan haltijalla tulee olla valmiudet tuotantoalueella tapahtuvien konevaurioiden tai onnettomuuksien aiheuttamien ympäristövahinkojen torjuntaan.
12. Toiminnan häiriötilanteista ja niiden aikaisista poikkeuksellisista vesien johtamisjärjestelyistä on viipymättä ilmoitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Alavuden ja Ähtärin kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisille sekä järjestettävä niiden edellyttämä tarkkailu. Häiriö- ja poikkeustilanteiden syyt on välittömästi selvitettävä. Havaitut viat on korjattava ja häiriötekijät poistettava viipymättä.

Tarkkailut

13. Käyttö- ja päästötarkkailu on toteutettava tämän päätöksen liitteenä 3 olevan suunnitelman mukaisesti.

Tarkkailusuunnitelmaa voidaan muuttaa Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta, tarkkailun kattavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

14. Vesistö tarkkailu on toteutettava hakemuksessa esitetyn suunnitelman mukaisesti siten muutettuna, että ensimmäiset vesistö tarkkailun näytteet on otettava ennen tuotantoalueen kunnostuksen aloittamista. Kunnostustoimenpiteiden alettua vesistö tarkkailun näytteet otetaan vuosittain. Varsinaisen tuotantotoiminnan ensimmäisen vuoden jälkeen voidaan näytteet ottaa joka toinen vuosi. Näytteet otetaan Heininevanpurosta ja Säynäspurosta niissä aiemmin käytetyiltä havaintopaikoilta. Ennen tuotantotoiminnan aloittamista on näyte otettava myös Selkälammesta, jolloin myös järven syvyyssolosuhteet kartoitetaan ja määritetään vedenpinnan korkeus. Tarkkailu on toteutettava laatuvarmennetuilla menetelmillä. Tarkkailu voidaan toteuttaa osana yhteistarkkailua. Tarkennettu vesistö tarkkailusuunnitelma on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tiedoksi.

Kalataloustarkkailu on tehtävä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla ja tark-

kailusuunnitelma on toimitettava viranomaisen hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Kalataloustarkkailu voidaan toteuttaa osana yhteistarkkailua.

Tarkkailusuunnitelmia voidaan muuttaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten hyväksymällä tavalla.

Vesistötarkkailun vuosiraportit sekä kuormitus-, vesienkäsittely- ja pinta-aratiedot on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sähköisesti luvan valvojan käyttämän tietojärjestelmän kautta ja annettava tiedoksi Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle sekä Alavuden ja Ähtärin kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisille.

Kalataloustarkkailun tulokset on toimitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle ja Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Alavuden ja Ähtärin kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisille sekä Ähtärin reitin kalastusalueelle. Tarkkailujen tulokset on vaadittaessa annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa. Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä analyyseissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät.

Kunnossapitovelvoitteet

15. Luvan haltijan on osallistuttava laskuojan kunnossapitoon ja Selkälammen kunnostustoimiin siltä osin kuin kunnossapitotarve on aiheutunut turvetuotannon vesi- tai pölypäästöistä. Selkälammen mahdollisista kunnostustoimista on esitettävä suunnitelma Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ennen toimenpiteiden toteuttamista.

Kalatalousmaksu

16. Luvan haltijan on turvetuotantoalueen kuntoonpanon aloitusvuodesta alkaen maksettava vuosittain 200 euroa kalatalousmaksua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle käytettäväksi vesistöön johdettavien päästöjen vaikutusalueen kalastolle ja kalastukselle aiheutuvan haitan ehkäisemiseen.

Maksu suoritetaan viiden vuoden välein. Ensimmäinen maksu, 1 000 euroa, viideltä ensimmäiseltä toimintavuodelta on suoritettava maaliskuun aikana kolmantena toimintavuotena.

Jos turvetuotanto päättyy kesken maksukauden, on luvan haltijan liitettävä lupamääräyksen 17 mukaisesti kalatalousviranomaiselle tehtävään toiminnan lopettamisilmoitukseen esitys jäljellä olevan tuotantoajan sekä jälkihoitovaiheen kalataloudellisen haitan kompensoimisesta.

Kuntoonpanon aloittamisesta on ilmoitettava etukäteen Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle.

Toiminnan lopettaminen ja jälkihoito

17. Tuotannosta poistettavat alueet on vuosittain ilmoitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tuotannosta poistettujen alueiden vedet on johdettava vesienkäsittelyrakenteiden kautta siihen asti, kunnes alueet ovat kasvipeitteisiä, kuitenkin vähintään kahden vuoden ajan. Luvan haltijan on esitettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ennen vesien käsittelyn lopettamista. Tämän jälkeen tuotannosta poistettujen alueiden vedet voidaan ohjata vesien käsittelyn ohi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Tuotannon lopettamisesta on ilmoitettava etukäteen Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle. Tuotannon lopettamisen jälkeen hankealue on siistittävä ja tarpeettomat rakenteet poistettava. Vesien käsittelyä ja päästö- ja vaikutustarkkailua on jatkettava kahden vuoden ajan. Luvan haltijan on esitettävä Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys alueen tilasta ja jälkihoitovaiheen tarkkailun tuloksista ennen vesien käsittelyn lopettamista.

Turvetuotantoalueen ympäristölupa ja luvan haltijalle määrätyt velvoitteet lakkaavat olemasta voimassa, kun Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on todennut jälkihoitotoimet tehdyiksi.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tarvittaessa antaa toiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon liittyviä tarkentavia määräyksiä ja erityisestä syystä kehottaa toimittamaan aluehallintoviraston hyväksyttäväksi toiminnan lopettamista koskeva suunnitelma.

Korvaukset Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesistön pilaantumisesta johtuvaa korvattavaa vahinkoa.

Luvan voimassaolo Lupa on voimassa toistaiseksi.

Tarvittaessa aluehallintovirasto voi ympäristönsuojelulain 89 ja 93 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä muuttaa lupaa tai valvontaviranomaisen aloitteesta peruuttaa luvan.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset ja hakemuksen osittaisen hylkäämisen perustelut

Selkänevan turvetuotantoalue on uusi tuotantoalue, joka on kauttaaltaan ojitettu. Tuotantoalueella tai toiminnan vaikutusalueella ei ole ympäristönsuojelulain 13 §:ssä tarkoitettuja valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittä-

viä luonnonarvoja, luonnonsuojelulain perusteella erityistä suojelumerkitystä omaavia lajeja tai luontotyypppejä eikä vesilain mukaan suojeltavia vesiluontotyypppejä. Toiminnasta ei aiheudu ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista.

Kaikki kuivatusvedet käsitellään pintavalutuksella. Vesien käsittely täyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset Selkänevan olosuhteissa.

Tuotantoalueen vesistövaikutukset näkyvät pääasiassa Heininevanpurossa, joka on pienivirtaamainen ja ojamainen lasku-uoma. Heininevanpuro ja Säynäspuro eivät ole kuuluneet niihin vesimuodostumiin joiden ekologista tilaa ja tilatavoitteita on määritetty vesienhoidon suunnittelun yhteydessä.

Hylätty tuotantoala sijaitsee alle 500 metrin etäisyydellä vapaa-ajanasunnosta. Kiinteistön etäisyys tuotantoalueen reunasta on noin 175 metriä. Asutuksen ja tuotantoalueen välissä ei ole juurikaan puustoa. Aluehallintovirasto katsoo, että melu- ja pölyhaitan aiheutuminen tuotantoalueen läheisyydessä sijaitsevalle asutukselle voidaan estää rajaamalla tuotantoaluetta ympäristölupapäätöksen liitteenä 2 olevan kartan mukaisesti.

Tuotantoalueen eteläpuolella noin 335 metrin etäisyydellä sijaitsee vakituinen asuinrakennus ja itäpuolella noin 85 metrin päässä Selkälammen rannalla saunamökki. Tuotantoalueen eteläpuolella on hakijan omistuksessa olevaa suojapuustoa, mikä vähentää kiinteistölle aiheutuvaa pöly- ja meluhaittaa. Myös Selkälammen länsirannalla säilytetään hakijan hallinnassa oleva puusto. Tuotantotoimintaa on rajoitettu asutuksen ja lammen läheisyydessä tuulen suunnan mukaan. Annetut lupamääräykset huomioiden turvetuotannosta ei aiheudu kohtuutonta rasiitusta pölystä ja melusta läheiselle asutukselle. Lähimpien asuinrakennusten omistajien kirjalliset suostumukset on otettu huomioon arvioitaessa naapurussuhdelaissa tarkoitettua kohtuuttoman rasiituksen aiheutumista.

Oikeus jätevesien johtamiseen toisen maalla olevaan ojaan on tarpeen tuotantoalueen kuivattamista varten. Vesien johtamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa muille ja johtaminen on teknisesti ja taloudellisesti perusteltua.

Kalataloudelle aiheutuvia haittoja ehkäistään kalatalousmaksulla tehtävillä toimenpiteillä.

Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti.

Perännejärvi on vesienhoidon nykyiselle suunnittelukaudelle luokiteltu ekologiseen tilaan hyvä ja kemialliseen tilaan hyvää huonompi. Järven ekologinen tila on kohentunut yhdellä luokalla aiemmalta suunnittelukaudelta. Kemiallisen tilan luokitukseen vaikuttaa elohopean ympäristölaatunormin ylittyminen ahvenella. Perännejärven vesienhoidon tavoite on hyvän ekologisen tilan säilyminen ja hyvän kemiallisen tilan saavuttaminen vuoteen 2027 mennessä. Tuotantoalueen vesiensuojelumenetelmät ovat parhaan

käyttökelpoisen tekniikan ja vesienhoidon toimenpideohjelman mukaiset. Kun huomioidaan turvetuotantotoiminnan päästöt ja etäisyys Perännejärveen, toiminnasta ei aiheudu sellaista vaikutusta, joka voisi vaarantaa Perännejärven hyvän ekologisen tilan säilymisen tai hyvän kemiallisen tilan saavuttamisen.

Tuotantoalueen vaikutusalueella ei ole valtakunnallisesti merkittäviksi luokiteltuja tulvariskialueita. Toiminnasta ei aiheudu sellaista muutosta vesien johtamiseen, joka voisi lisätä tulvan vaaraa.

Kun otetaan huomioon Selkänevan ja sen ympäristön tila ja käyttö, turvetuotannosta tämän lupapäätöksen mukaisesti toteutettuna ei yksin tai yhdessä muiden toimintojen kanssa aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista.

Lupamääräysten perustelut

Vesistöön joutuvien päästöjen rajoittamiseksi määrätään käytettäväksi parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja käytäntöä, minkä vuoksi ovat tarpeen määräykset 1–6. Käsittelyvaatimuksella varmistetaan, että vesienkäsittely toimii odotetulla tavalla. Aluehallintovirasto katsoo, että koska tuotantoalue rajauksen johdosta pienenee ja pintavalutuskentän koon suhde sen valuma-alueeseen kasvaa noin 6,6 %:iin on pintavalutuskentällä hyvät edellytykset saavuttaa lupamääräyksessä 3 asetetut puhdistustehorajat.

Vesienkäsittelymenetelmän toimivuuteen liittyy epävarmuustekijöitä. Lupamääräyksellä 4 varmistetaan, että vesienkäsittely toimii lupamääräysten mukaisesti.

Pölypäästöjen ja melun sekä niistä aiheutuvien haittojen vähentämiseksi annetaan toimenpidevelvoitteet lupamääräyksissä 7 ja 8. Lähin vakituinen asutus on noin 335 metrin etäisyydellä ja saunamökki noin 85 metrin etäisyydellä Selkälammen rannalla. Toiminnasta voi aiheutua asutukselle melu- ja pölyhaittaa sekä Selkälammelle pölyhaittaa. Pölyhaitan estämiseksi on tarpeen rajoittaa toimintaa asutuksen läheisyydessä ja määrätä vähimmäisetäisyydestä auman sijoittamisessa. Asumiseen käytettyjen alueiden melutasolle annetaan enimmäisarvot, jotka vastaavat valtioneuvoston päätöksen (993/1992) melutason ohjearvoja.

Määräykset 9 ja 10 annetaan jätteiden vähentämiseksi ja roskaantumisen ja öljyvahinkojen estämiseksi. Jätteen haltija on jätelain 12 ja 28 §:n mukaan velvollinen järjestämään jätehuollon ja jätteen haltijan on oltava selvillä jätteen määrästä ja laadusta sekä terveys- ja ympäristövaikutuksista. Haitallisten aineiden maaperään ja vesiin pääsyn estämiseksi sekä maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi on tarpeen antaa määräys muun muassa polttoaineiden varastoinnista. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

on tarpeen kaivannaisjätteen synnyn ehkäisemiseksi ja sen haitallisuuden vähentämiseksi.

Häiriötilanteisiin varautumista varten annetaan lupamääräykset 11 ja 12.

Luvan haltijan on oltava selvillä toimintansa päästöistä ja niiden vaikutuksesta ympäristöön. Lupamääräyksiä 13 ja 14 tarkkailu- ja raportointimääräykset ovat tarpeen valvontaa varten. Vesienkäsittelyn toimivuutta on tarkkailtava niin, että tarkkailun perusteella voidaan valvoa, toteutuvatko käsittelylle lupamääräyksessä 3 asetetut käsittelyvaatimukset. Tarkkailun perusteella valvontaviranomainen voi tarvittaessa edellyttää toimenpiteitä pintavalutuksen ja muun vesien käsittelyn puhdistustehon parantamiseksi. Vuosittain tehtäviin yhteenvetoraportteihin sisällytetään selostukset vesien käsittelyssä havaituista puutteista, jo tehdyistä toimenpiteistä niiden poistamiseksi ja suunnitelma tulevista parannustoimenpiteistä.

Lupamääräyksen 15 kunnossapitovelvoite on tarpeen toiminnasta aiheutuvien haittojen poistamiseksi.

Lupamääräys 16 on tarpeen kalataloudelle aiheutuvien haittojen estämiseksi. Kalatalousmaksun suuruutta määrättäessä on otettu huomioon turvetuotannosta aiheutuvien päästöjen suuruus ja vesistössä ilmenevien vaikutusten laajuus sekä vesistön kalataloudellinen arvo.

Turvetuotantoalueelta tulee päästöjä vielä tuotannon päätyttyä ja lupamääräys 17 on tarpeen tuotantoalueen jälkihoidon järjestämiseksi ja päästöjen rajoittamiseksi.

VASTAUS LAUSUNTOIHIN, MUISTUTUKSIIN JA MIELIPITEISIIN

- 1) **Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen** lausuntoon aluehallintovirasto vastaa, että pöly- ja meluhaitan aiheutuminen lähimmälle asutukselle on huomioitu ratkaisussa sekä annetuissa lupamääräyksissä 7–8. Lupamääräyksessä 15 on asetettu Selkälammen kunnostusvelvoite. Vesistö tarkkailun osalta aluehallintovirasto katsoo, että hakijan esittämä tarkkailutiheys on riittävä ja vastaa yleisesti muilla tuotantoalueilla suoritettavan vesistö tarkkailun tasoa. Tarkkailua on määrätty tehtäväksi Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen vaatimuksen mukaisesti joka toinen vuosi, kuitenkin siten lisätynä, että kuntoonpanovaiheessa tarkkailua tehdään vuosittain.
- 2) **Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen** lausuntoon kalatalousmaksun suuruudesta aluehallintovirasto vastaa, että maksun suuruudessa on otettu huomioon tuotantoalueen rajaamisen seurauksena pienentynyt tuotantoala sekä siitä aiheutuvat vähäisemmät vaikutukset. Lähin kalataloudellisesti merkittävä vesialue Perännejärvi sijaitsee noin 5,7 km tuotantoalueesta.

- 3) **Alavuden kaupungin ympäristölautakunnan** lausuntoon aluehallintovirasto toteaa, että läheinen asutus on huomioitu ratkaisussa sekä annetuissa lupamääräyksissä.
- 4) **Ähtärin kaupungin ja Ähtärin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen** lausunto on otettu huomioon ratkaisusta ja lupamääräyksistä ilmenevästi.
- 5) **Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri r.y.:n** muistutukseen aluehallintovirasto toteaa pintavalutuskentän osalta, että tuotantoalueen rajaamisen seurauksena pintavalutuskentän pinta-alan suhde valuma-alueen pinta-alaan on huomattavasti suurempi, noin 7 %. Kemiallisen hapenkulutuksen puhdistustehon määrääminen ei ole tarkoituksenmukaista, kun vesienkäsittelymenetelmänä on pintavalutuskenttä. Aluehallintovirasto pitää tehtyjä luontoselvityksiä ja kalastotietoja riittävinä asian ratkaisemiseksi. Läheinen asutus on huomioitu tuotantoaluetta rajaamalla ja toimintaa rajoittamalla. Selkälampi on otettu huomioon lupamääräyksissä rajoittamalla toimintaa tuulen ollessa Selkälammen suuntaan, velvoittamalla suojapuuston säilyttämiseen sekä Selkälammen kunnostustoimiin siltä osin kuin kunnossapitotarve on aiheutunut turvetuotannon vesi- tai pölypäästöistä. Selkälammen tilasta on annettu ennakkotarkkailumääräys. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tarvittaessa muuttaa tarkkailua. Selkälammen mahdollisen kunnostuksen suunnittelusta on annettu velvoite määräyksessä 15.
- 6) **Eteläisen osakaskunnan** muistutukseen aluehallintovirasto toteaa, että lupamääräyksessä 14 on veloitettu toiminnanharjoittajaa antamaan tarkkailujen tulokset vaadittaessa nähtäviksi niille, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa. Aluehallintovirasto katsoo, että määrätty 200 euron vuotuinen kalatalousmaksu on kohtuullinen ja riittävä toiminnasta aiheutuvien kalataloudellisten vaikutusten ehkäisemiseksi, kun otetaan huomioon myös tuotantoalueen pieneneminen rajauksen seurauksena.
- 7) **Irene Ojansuun** muistutukseen aluehallintovirasto toteaa, että tuotantoalueen kuivatusvedet eivät laske Yläisen Mustalammen suuntaan ja tuotantoaluetta on rajattu riittävän etäälle pöly- ja meluhaittojen estämiseksi.
- 8) **Jari Lehtomäen** muistutukseen aluehallintovirasto toteaa, että tuotantoalueen kuivatusvedet eivät laske Yläisen Mustalammen suuntaan ja tuotantoaluetta on rajattu riittävän etäälle pöly- ja meluhaittojen estämiseksi. Selkälampea koskien aluehallintovirasto viittaa vastaukseensa kohdassa 5.
- 9) **Sari Saaren** muistutukseen aluehallintovirasto toteaa, että tuotantoalueen kuivatusvedet eivät laske Yläisen Mustalammen suuntaan ja tuotantoaluetta on rajattu riittävän etäälle pöly- ja meluhaittojen estämiseksi.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin tämä päätös on saanut lainvoiman. Valitus korvauksesta ei estä kuntoonpanotöiden ja toiminnan aloittamista.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, ympäristönsuojelulain 70 §:n 2 momentin mukaisesti on noudatettava asetusta.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 11, 12, 48, 49, 51, 52, 53, 57, 58, 62, 70, 83, 87, 94, 113, 114, 158, 198 §
 Vesilaki 5 luku 14 § 1 mom.
 Jätelaki 8, 12, 28 ja 29 §
 Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 28 §
 Laki eräistä naapuruussuhteista 17 §

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 14 110 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1524/2015) liitteen maksutaulukon mukaan 50–150 hehtaarin tuotantoalueen ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 14 110 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Prinkkilä Oy

Jäljennös päätöksestä

Alavuden kaupunki
 Alavuden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
 Alavuden kaupungin terveydensuojeluviranomainen
 Ähtärin kaupunki
 Ähtärin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
 Ähtärin kaupungin terveydensuojeluviranomainen
 Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköisesti)
 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / kalatalousviranomainen (sähköisesti)
 Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille, joille on lähetetty lupahakemuksesta erityistiedoksianto sekä niille, jotka ovat esittäneet muistutuksia, vaatimuksia ja mielipiteitä ja niille, jotka ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla, internetissä ja lehdessä

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla. Päätös julkaistaan internetissä aluehallintoviraston Lupa-Tietopalvelussa. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Alavuden ja Ähtärin kaupunkien virallisilla ilmoitustauluilla.

Tieto päätöksestä julkaistaan Viiskunta-lehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liitteet

- 1) Valitusosoitus
- 2) Kartta
- 3) Käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelma

Jari Tolppanen

Stefan Nyman

Sari Kantonen

Asian ovat ratkaisseet ympäristöneuvokset Jari Tolppanen (puheenjohtaja) ja Stefan Nyman. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Sari Kantonen.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 27.4.2017.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faksilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös faksina tai sähköpostilla, jolloin valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

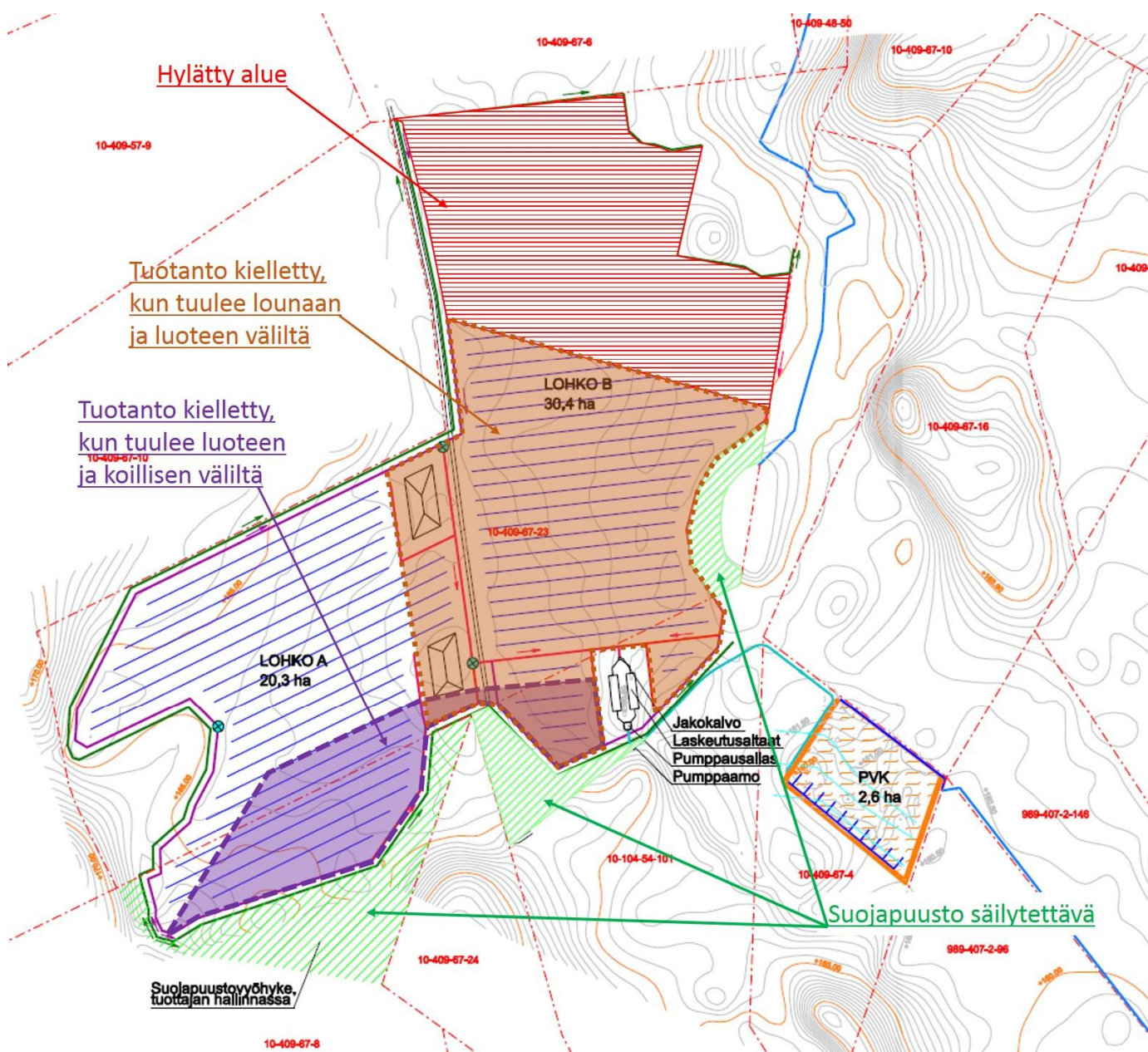
Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot

käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
puhelin:	029 56 42780
faksi:	029 56 42760
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu

Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 250 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Tuotantoalueen kartta

SELKÄNEVAN KÄYTTÖ- JA PÄÄSTÖTARKKAILUSUUNNITELMA

Käyttötarkkailu

Käyttötarkkailua varten nimetään vastuhenkilö, joka ilmoitetaan vuosittain elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja sijaintikunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttötarkkailusta pidetään päiväkirjaa ja se säilytetään koko tuotannon ja jälkihoitovaiheen ajan. Tarvittaessa päiväkirja esitetään valvoville viranomaisille. Päiväkirjamerkinnoista tehdään vuosittain yhteenveto, joka toimitetaan tarkkailuvuoden loppuun mennessä päästö- ja vaikutustarkkailujen suorittajille ja tarvittaessa viranomaisille.

Käyttöpäiväkirjaan merkitään seuraavat tiedot:

- tuotannon aloittaminen ja lopettaminen sekä tuotantopäivät
- tuotantomenetelmä
- ojitusten ja perkausten tarkat kaivuajat ja -paikat
- kunnostukset ja tuotannon eteneminen
- vesiensuojelurakenteiden valmistuminen, kunnan seuranta, havainnot toimivuudesta
- poikkeamat vesiensuojelusuunnitelmista
- laskeutusaltaiden ja lietesyvyyksien tyhjentäminen
- ojastojen puhdistukset
- mittapatojen ja -laitteistojen asennukset, huolto ja korjaukset
- pumppaamojen asennukset, käyttöaika ja häiriöt
- sadanta, haihdunta ja tuulitiedot
- muut huomiot esim. rankkasateiden kesto ja seuraukset
- jätehuoltoon liittyvät toimet
- kaivannaisjätteiden lajit, määrät, varastointi ja siirrot
- näytteiden ottoajat
- aumojen paikkojen muutokset
- pölyn ja melun seuranta sekä tuulitauot
- muut mahdolliset tapahtumat, joilla voi olla vaikutusta maaperään, vesistöön tai pöly- ja melupäästöihin
- toimintaan kohdistuneet valitukset ja niiden käsittely

Vesiin johdettavien päästöjen tarkkailu

Kuntoonpanovaihe

Virtaama mitataan kuntoonpanotöiden aikana päivittäin.

Vesinäytteet otetaan laskeutusaltaan jälkeen ennen pintavalutuskenttää ja pintavalutuskentän jälkeen laskuojasta seuraavasti:

kuntoonpanotöiden aikana ja touko–lokakuussa	1 kerta/2 vk
marras–huhtikuussa (kun töitä ei tehdä)	1 kerta/kk
kevättulvan aikana (yleensä 15.4.–15.5.)	1 kerta/vk.

Näytteistä määritetään kiintoaine, kok.P, kok.N, COD_{Mn}, pH ja sameus.

Tuotantovaihe

Virtaama mitataan jatkuvatoimisesti ympäri vuoden.

Vesinäytteet otetaan laskeutusaltaan jälkeen ennen pintavalutuskenttää ja pintavalutuskentän jälkeen laskuojasta seuraavasti:

huhti-syyskuussa	1 kerta/kk
loka-maaliskuussa	1 kerta/2 kk
kevättulvan aikana (yleensä 15.4.–15.5.)	1 kerta/vk.

Näytteistä analysoidaan kiintoaine, kok.P, kok.N, COD_{Mn}, pH ja sameus.

Poikkeustilanteissa, rankkasateiden aikana ja esimerkiksi vähäistä merkittävämpien kaivutöiden jälkeen otetaan ylimääräiset näytteet, joista määritetään kiintoaine, kok.P, kok.N, COD_{Mn}, pH ja sameus.

Vesienkäsittelyn puhdistusteho lasketaan laskeutusaltaan jälkeen ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen määritettyjen pitoisuuksien vuosikeskiarvoista häiriötilanteet mukaan lukien. Päästöt lasketaan käyttäen tuotantoalueen omia pitoisuus- ja virtaamatietoja.

Päästöt lasketaan sekä brutto- että nettoarvoina. Nettopäästöt lasketaan käyttäen taustapitoisuuksina luonnontilaisen suon pitoisuuksia: kokonaisfosfori 20 µg/l, kokonaistyppi 500 µg/l ja kiintoaine 1 mg/l. COD_{Mn}-taustapitoisuutena käytetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymää pitoisuutta. Tehon ja päästöjen laskennassa ovat mukana kaikki näytteet sekä ohjuoksutukset ja muut häiriötilanteet. Luvan haltija voi kuitenkin jättää puhdistustehon laskennasta pois ne näytekerrat, jolloin pintavalutuskentältä lähtevän veden pitoisuus on alittanut lupamääräyksessä 3 esitetyt arvot.

Luvan haltija voi käyttö- ja päästötarkkailun yhteenvetoraportin tai muussa yhteydessä tehdä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi perustellusta syystä, esimerkiksi vesienkäsittelyn tehon ja päästöjen vakiintumisen takia, ehdotuksen päästötarkkailun muuttamiseksi siten, että tarkkailua ei ole tehtävä joka vuosi tai että tarkkailua muutoin vähennetään. Tällöin päästöt arvioidaan lähialueen tuotantoalueiden ominaispäästöjen perusteella.

Raportointi

Päästötarkkailun mittausten tulokset toimitetaan niiden valmistuttua elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisille. Käyttö- ja päästötarkkailun yhteenvetoraportti toimitetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisille tarkkailuvuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

Laadunvarmistus

Tarkkailussa käytetään vahvistettuja standardeja. Tarkkailuraporteissa esitetään myös tarkkailua koskevat epävarmuustekijät sekä käytetyt laskentamenetelmät. Raporteissa esitetään tarpeelliset tarkentamis- ja muutossuosituksen.